

IZ VSEBINE :

ZA ZBIRALNIKI ZA STEKLO
ŠE LINIJA ZA PAPIR

DOBILI SMO OSKARJA
ZA EMBLAŽO

PRVI REZULTATI ODLIČNO

SREČANJE, KI BO VSEM OSTALO
ŠE DOLGO V SPOMINU

AKCIJI ČIŠČENJA
V LJUBLJANI IN V CELJU

ROKOMETAŠI DINOS SLOVANA
ZOPET MED PRVOLIGAŠI

ZA ZBIRALNIKI ZA STEKLO ŠE LINIJA ZA PAPIR

Že v prejšnji številki glasila smo v kratki slikovni zabeležki pisali o začetku obratovanja nove linije za papir na Predelovalnem centru Ljubljana. V tem prispevku pa vas želimo še nekoliko bolj podrobno seznaniti o tej pomembni pridobitvi za našo delovno organizacijo, ki hkrati sodi v prvo fazo izgradnje Predelovalnega centra v asLjubljana.

To je moderna linija z avtomatskim baliranjem italijanskega proizvajalca MAC-PRESSE, tip 108, ki ima v svojem sklopu:

- dozirni sistem v obliki posebnih transporterjev,
- trgalec papirja,
- stiskalnico z avtomatskim vezanjem in
- sistem za odsevanje papirnega prahu.

Po uvoznih težavah je celotna linija konec marca tega leta prispela do našega centra na BP-8. Medtem, ko je bila kompozicija petih vlačilcev iz Italije na poti k nam, so delavci na predelovalnem centru pripravljali temelje za postavitev linije. Italijanski monterji so začeli z montažo 8. aprila. Pri montaži sta ves čas sodelovala dva naša delavca, za nadzor pa je bila zadolžena odgovorna oseba iz tehničnega sektorja. Po potrebi in v vsakem trenutku pa so priskočili na pomoč tudi delavci sosednje delovne organizacije IMKO s svojimi dvigali in s storitvami pri izdelavi posameznih montažnih elementov, ki jih je bilo potrebno izdelati na kraju samem. Montažna dela so potekala brez daljših zastojev in težav. Vse posamezne težave in pomanjkljivosti, ki so se pojavljale tu in tam, so vedno rešili hitro in učinkovito. Z montažo so končali v

predvidenem roku, to je v treh tednih. S tem pa se je praktično začela poizkusna proizvodnja oziroma obratovanje linije.

Kmalu po začetnem zagonu sem se pogovarjal s tehnologom projektantom na Predelovalnem centru Ljubljana Jožetom Lindavom.

„Ker je celotna linija povsem avtomatizirana, z njenim upravljanjem nismo imeli še nobenih težav,“ je omenil uvodoma.

„Seveda pa se dá linijo upravljati tudi ročno,“ je nadaljeval, „tega načina se je treba posluževati pri morebitnih zastojih in seveda pri čiščenju stiskalnice. Večjih težav, katerim ne bi bili kos, dosedaj nismo imeli,“ je dejal ob koncu pogovora Jože Lindav.

Brez dvoma je naša delovna organizacija s to novo linijo pridobila pomembne kapacitete, ki nam omogočajo predelavo vsega odpadnega papirja s širšega ljubljanskega območja in iz zahodne Slovenije. Hkrati pa se dosega bistveno večja kakovost tako predelanega papirja, glede na primesi, ki so v njem. Zagotavljanje kakovosti pa je pogojeno tudi z razpoložljivim prostorom v proizvodni hali, nadalje s številom delavcev-sortircev, pripravi na izvorišču odpadnega papirja.

Linija za papir je v celoti avtomatizirana

Te dejavnike pa je možno doseči le z boljšo organizacijo dela, boljšo disciplino. Nova linija ima prav gotovo

Jože Lindav ob komandnem pultu

NEKAJ ŠTEVILČNIH PODATKOV O LINIJI

1.	Kapaciteta predelave na uro	16–23 ton
2.	Moč stiskanja	115 ton
3.	Velikost bale:	
	– širina	1 m
	– višina	1,1 m
	– dolžina	max. 2,4 m
4.	Teža bale	400–700 kg/tekoči m
5.	Skupna teža linije	55 ton
6.	Dolžina stiskalnice	10 m
7.	Teža stiskalnice	24 ton
8.	Dolžina tekočih trakov	28 in 13 m
9.	Širina tekočih trakov	1,8 m
10.	Količina olja	3 tone
11.	Moč vseh motorjev	135 kW
12.	Prostor, v katerem se nahaja linija	20 x 35 m
13.	Letna kapaciteta predelave	25.000 ton
14.	Vrednost investicije	130.000.000 din

Pripravljene bale čakajo na transport

samem obratovanju pokazala tudi pomanjkljivost, ki jo bo treba čimprej odpraviti. Pri obratovanju trgalca se dviga precej papirnega prahu, ki se vseda povsod po delovnem prostoru. Proizvajalec je sicer po predhodnem dogovoru vgradil odsesevalne naprave, ki pa so žal premalo učinkovite. Za izboljšanje odsesevanja je tehnični sektor, ki deluje v okviru TOZD POS, že pripravil idejno rešitev, ki pa jo mora predhodno odobriti proizvajalec linije.

Linija za papir je prav gotovo velika pridobitev za Di-

nos in pomeni nov kamen v mozaiku razvoja naše delovne organizacije.

V naš srednjeročni plan za obdobje 1986–1990 smo tudi zapisali, da bomo s postavitvijo te linije zmanjšali na minimum slabše vrste papirja in jih nadomestili z boljšimi. To pa ni pomembno le za našo delovno organizacijo, temveč za celotno slovensko papirno industrijo.

Jože Lindav in
Janez Češnovar

volumenske teže papirja, prihranka na transportu. Zanimiv je podatek, da je zmogljivost linije 18 ton balirane- ga papirja na uro.

Čeprav je linija šele v poizkusnem obratovanju, ugotavljamo, da se že dosegajo načrtovane kapacitete, da pa je pri tem še veliko rezerv, predvsem v efektivnem času

delovanja glavne črpalke in s tem delovanja celotne linije. Vse to bo potrebno z ustreznimi naštetimi organizacijskimi ukrepi smotno izpopolniti. Rezerve, ki se ne nazadnje skrivajo tudi v zmogljivosti linije, so hudo odvisne od vrste, čistoče in količine vhodnega materiala. V teh dveh mesecih se je pri

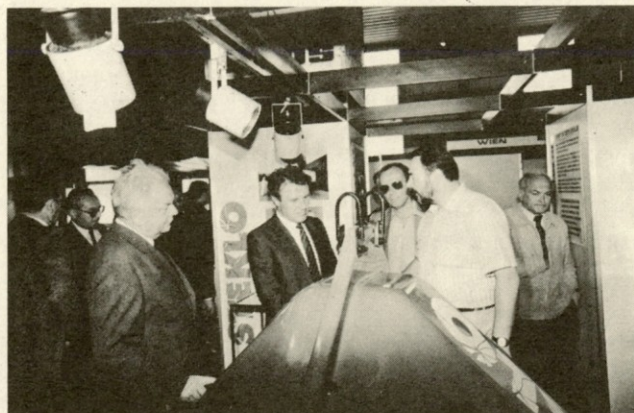
SEJEM EMBALAŽE INPAK 86

OD 2. DO 6. JUNIJA 1986 SMO SE UDELEŽILI SEJMA EMBALAŽE INPAK 86 V GORNJI RADGONI. NAMEN UDELEŽBE JE BIL PREDSTAVITEV SISTEMA IN OPREME ZA ZBIranJE ODŠLUŽENE STEKLENE EMBALAŽE NA SPECIALIZIRANEM SEJMU PROIZVAJALCEM IN UPORABNIKOM EMBALAŽE TER PREDSTAVITEV SISTEMA IN NAVEZOVANJE KONTAKTOV V SEVERNO-VZHODNI SLOVENIJI. UDELEŽBO SMO PRIPRAVILI SKUPNO Z DONITOM.

S predstavnikom Donita ing. Ferjančičem sva uredila in opremila razstavni prostor s tremi zbiralniki, letaki, gesli, fotografijami in teksti, s čimer je bil pregledno predstavljen celotni sistem zbiranja stekla. Na ločenih panojih sva predstavila tudi DO DINOS in DONIT.

Uradna otvoritev je bila v ponedeljek, 2. junija 1986 ob 11. uri. Nato so si predstavniki Gospodarskega razstavišča s častnimi in ostalimi gosti ogledali razstavo, dalj časa so se zadržali tudi na našem razstavnem prostoru. Že pred tem je razstavni prostor DINOS-DONIT po-

snela tudi ekipa Televizije Ljubljana in nato v krajši reportaži predstavila razstavni prostor in dobljenega os-

Podpredsednik GZS Dolfe Vojsk na našem razstavnem prostoru

Tudi na sejmu „Tehnika za okolje“ na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani smo predstavili nove zbiralnike

karja v rednem TV programu.

Na sejmu smo organizirali tudi predstavitev sistema za zbiranje odpadne steklene embalaže za vabljeni predstavniki občinskih skupščin, SZDL in krajevnih skupnosti s Pomurja. Udeležba je bila dobra, čeprav smo pričakovali večji odziv. Sodelovali so prof. dr. Franc Cegnar – predsednik organizacijskega odbora INPAK 86 in predsednik komisije za podelitev oskarja z razmišljanji na temi „Recikliranje embalaže“ in „Pomembnost novega sistema DINOS – Steklo je koristen odpadek“, nadalje dipl. ing. Saša Mächtig s predavanjem „Tovski razvoj novih industrijskih proizvodov“, v katerem je prikazal pristop, organiziranje in celosten razvoj zbiralnika za steklo ter Vojo Fink iz Dinosa in Dušan Ferjančič iz Donita.

steklo, sam sem sodeloval s predavanjem „zbiranje in recikliranje nepovratne steklene embalaže“; vse te teme so bile popestrjene z diapozitivi. Sodelovala sta tudi Vojteh

Fink iz Dinosa in Dušan Ferjančič iz Donita.

Od 57 vabljenih se je predstavitev udeležilo 25 predstavnikov in pet novinarjev. Po predavitvi s predavanji je bila na Radiu Maribor daljša reportaža z direktnim prenosom pogovora z novinarjem na temo DINOS – zbiranje in recikliranje odpadne steklene embalaže.

Dva dni kasneje smo na razstavnem prostoru sprejeli delegacijo Gospodarske zbornice SRS, ki jo je vodil tovariš Vojsk – podpredsednik. Predstavili smo novi edinstveni sistem za zbiranje steklene embalaže in se zadržali v krajšem pogovoru. Tov. Vojsk se je zelo pohvalno izrazil o novem sistemu. Zanimali so ga tudi prvi rezultati in odziv občanov.

Zadnji dan sejma sem se udeležil posveta „Trgovci o problemih embalaže in pakiranja blaga“. Pripravil in podal sem „Informacijo o edinstvenem sistemu zbiranja in recikliranja nepovratne in poškodovane povratne steklene embalaže“ za namenom informiranja trgovcev, zakaj

se v zadnjem času pred njihovimi trgovinami pojavljajo lični zeleni ali beli zbiralniki.

V času sejma so še bili opravljeni dogovori za postavitev zbiralnikov za steklo v občini Gornja Radgona. Za začetek bomo že v kratkem času postavili 9–10 zbiralnikov v Gornji Radgoni in Radencih, kasneje pa še v drugih krajih občine. Pregledali in dogovorili smo se tudi že za mikro lokacije.

Menim, da je prisostvovanje na sejmu INPAK 86 s celostnim programom uspelo, kar dokazuje dobljeni oskar za embalažo, pogovori s predstavniki Skupščine občine Gornja Radgona in dogovor o postavitvi zbiralnikov, reportaža v dnevnem časopisu, radiu in televiziji ter splošno zanimanje ljudi za zbiralnike in zbiranje odsluzene steklene embalaže.

Rafael Kravcar

DOBILI SMO OSKARJA

Na sejmu v Gornji Radgoni je bilo tudi letošnje podeljevanje jugoslovanskih oskarjev in priznanj za embalažo. Z maksimalnim možnim številom točk smo letošnjega oskarja dobili tudi mi za novi zbiralnik za steklo. Oskarja je prevzel tov. Marjan Razpotnik – direktor TOZD Priprava odpadnih surovin.

Gospodarsko razstavišče Ljubljana je pod pokroviteljstvom Gospodarske zbornice Slovenije in Gospodarske zbornice Jugoslavije razpisalo natečaj za nagrado „jugoslovanski oskar za embalažo“ in jugoslovansko priznanje za embalažo.

Namen natečaja je pospeševati napredek embalaže, em-

balažnih materialov, sestavnih delov embalaže in strojev ter pripomočkov. Pravico sodelovanja na natečaju z modeli in vzorci imajo proizvajalci embalaže, uporabniki embalaže, konstruktorji, oblikovalci, izumitelji ter avtorji tehničnih izboljšav.

Organizatorji natečaja imenujejo strokovno komisijo,

Direktor TOZD POS Marjan Razpotnik prevzema oskarja

ki jo sestavljajo priznani strokovnjaki s področja embalažne proizvodnje, pakirne tehnike in ožjih specialnih področij. Predsedujoči letošnje komisije je bil prof. France Cegnar, ki je doktoriral iz področja embalaže in je redni profesor na Biotehnični fakulteti v Ljubljani, sicer svetovno priznan strokovnjak. Komisija ocenjuje predlagani model po več kriterijih s točkovanjem po posameznih kriterijih. Jugoslovanskega oskarja si pridobijo predlogi, ki so ocenjeni z najmanj 65. točkami. Najvišje možno število točk je sto. Mi smo za naš novi zbiralnik pridobili maksimalno število točk — to je sto.

Udeleženec natečaja, ki prejme za prijavljeni model nagrado jugoslovanski oskar za embalažo, si s tem pridobi:

- pravico označevanja modela, ki je prejel nagrado oskar z znakom oskar,
- pravico izkoriščanja odličja v ekonomsko-propagandne namene,
- pravico uporabe odličja pri službenem dopisovanju,
- pravico za udeležbo na natečaju za evropsko nagrado za embalažo Eurostar.

Gornje pravice lahko zgubimo z nepravilno uporabo ali zlorabo.

Rafael Kravcar

Odziv krajanov je presegel vsa pričakovanja

na 14 do 18 dni. Povprečno se v tem času nabere v zbiralniku 175 kg ali tri četrtine volumna. Tudi kakovost zbranega stekla je dobra, neželjenih primesi ni preko dovoljene meje. Ljubljanci so se pokazali za boljše, kakor smo jih v Dinosu ocenili. Malo manj smo zadovoljni z odnosom do zbiralnika. Posamezniki skušajo na vsak način odlepiti nalepko Slovenija — čista dežela. Ker to uspe le nekaterim, ostajajo deli strganih nalepk na zbi-

rlniku. V manjši meri je tudi nekaj vandalizma — odtrgane prirobnice, odvijalne kljuka za praznjenje zbiralnika in podobno. Predvidevamo, da bo problem vandalizma s časom odpadel, saj se bomo kmalu navadili na zbiralnike, ki zato ne bodo več zbuvali toliko pozornosti.

Kljub vsemu lahko ocenimo prve rezultate in odziv z eno besedo — odlično!

Rafael Kravcar

PRVI REZULTATI — ODLIČNO!

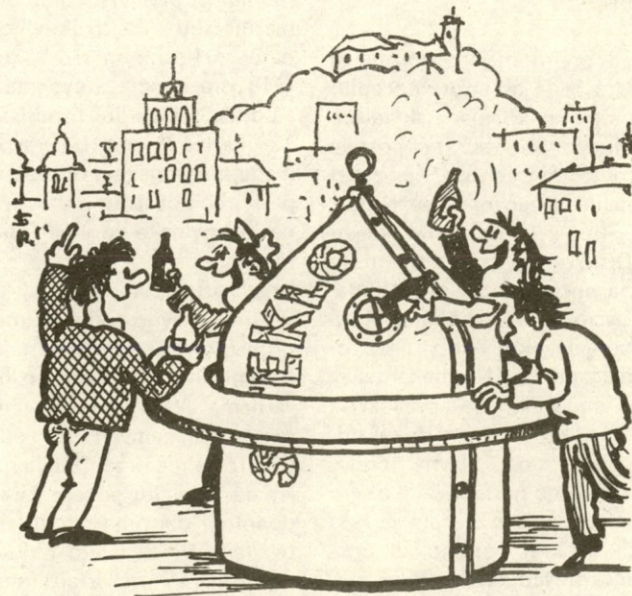
Po predstavitvi zbiralnikov za steklo 10. aprila 1986 smo jih pričeli nameščati. Tako smo jih postavili v enem mesecu 44, od katerih smo kasneje tri odstranili. Nameščeni so v centru Ljubljane v štirih krajevnih skupnostih (Gradišče, Ajdovščina, Trg osvoboditve, Josip Pražnikar), za Bežigradom v BS-3 — KS Ivan Kavčič in Jože Štembalter v KS Murgle.

Pri določanju lokacije zbiralnikov smo sodelovali s predstavniki krajevnih skupnosti, ki so pokazali izredno zanimanje za program zbiranja stekla. K temu so seveda veliko vplivali prijetni zbiralniki sami. Predstavniki KS so tudi izvedli raznašanje letakov, ki informirajo občane o trajni akciji Steklo koristen odpadke, po gospodinjstvih v KS.

Odziv občanov na prve zbiralnike v Ljubljani je nad pričakovanji. Dnevno se vrstijo telefonski klici, ko predstavniki krajevnih skupnosti in krajanji sami izražajo željo in potrebo, da bi tudi pred njihovim blokom, trgovino ali bifejem postavili ličen zbiralnik za odsluženo steklovino. Oglašajo se tudi iz bolnišnic, šol, študentskih

domov in delovnih organizacij, ne samo iz Ljubljane, tudi iz bližnjih in oddaljenih mest. Rezultat teh pogovorov, dopisov, intervencij itd. mora biti nadaljevanje postavljanja zbiralnikov o ožji in širši okolici Ljubljane. Za postavitve sistema zbiralnikov pa se dogovarjamo tudi s SZDL in Izvršnim svetom občine Tolmin za mesta Tolmin, Kobarid, Bovec in Most na Soči.

Tako zbranega stekla se je v dveh mesecih nabralo preko 21 ton, kar je nad pričakovano količino. Predvidevali smo, da bomo praznili zbiralnike na 4–5 tednov. No, to predvideno obdobje smo morali razpoloviti kljub temu, da imamo na nekaterih lokacijah po dva zbiralnika. Praznjenje tako izvajamo

Steklena pridobitev (iz Pavlihe)

Tina Tomlje, dosedanja mati-županja ljubljanska, je treščila prvo odpadno steklenico v novi zabojnik, namenjen odpadnemu steklu, ki so jih mestne oblasti postavile po Ljubljani. Naš projektivni biro je že naredil dodatek k omenjenemu zabojniku, ki ga predstavljamo na sliki.

OBISK NA DELOVNI ENOTI MARIBOR

V PREJŠNJI ŠTEVILKI GLASILA SEM V PRISPEVKU O OBISKU NA DELOVNI ENOTI NOVA GORICA VEČKRAT IZPOSTAVIL IZREDNO UTESNJENOST ENOTE. NO, OB OBISKU NA MARIBORSKI ENOTI PA SEM BIL PRIČA PRAVEMU NASPROTJU. DELOVNA ENOTA MARIBOR, KI DOMUJE V OBČINI TABOR, JE PROSTORSKO ENA NAJVEČJIH ENOT, SAJ IMA KAR 2,7 HA SKLADIŠČNIH POVRŠIN. VEČ O DELU IN POSLOVANJU SAME ENOTE SEM SE POGOVARJAL Z VODJO IVANOM KUŠARJEM.

Ivan KUŠAR, vodja DE Maribor

„S prvim majem prejšnjega leta se je od enote odcepilo naše nekdanje skladišče Murska Sobota, ki je postala samostojna enota,“ je začel najin pogovor tov. Kušar. „Skupaj z zbiralnimi mesti Dravogradom in Ptujem je na enoti zaposlenih 42 delavcev, ki so zvečina iz Maribora in okoliških vasi oziroma zaselkov. No, nekaj težav — občasnih — je s prevozi na delo, ker je enota dokaj oddaljena od glavne ceste, ampak to ni najhuje. Ko sem že pri delavcih, nam je bilo že večkrat očitano, da imamo preveč režije. Poleg mene sta tu še dva komercialna referenta, štirje delavci v pisarni, vodja strojnega parka, vodja vzdrževanja in vodja skladišča. Osebnostno menim, da za takšen obseg poslovanja, kot je pri nas, naš letoš-

nji količinski plan znaša 32.000 ton, nas res ni preveč. In ob tem je morda važen še en podatek, da ob tej količini na hitro lahko zračunate, da pride letno na delavca 760 ton materiala. Če se vrnem na naše poslovanje, naš letošnji plan dobro uresničujemo. Največ predelamo železa, in to dve tretjini, točneje okoli 130 ton dnevno, od drugih materialov so na naslednjih mestih: steklo, papir, barvne kovine, termoplasti in drugo. Med naše glavne dobavitelje koristnih odpadkov, moram v prvi vrsti omeniti mariborsko Elektrokovino, nato Hidromontažo, pa MTT, s področja Dravograda Rudnik svinca in topilnica Mežica ter Monter iz Dravograda; na ptujskem območju pa je to Industrija hidravlične in kovinske opreme Olga Meglič.

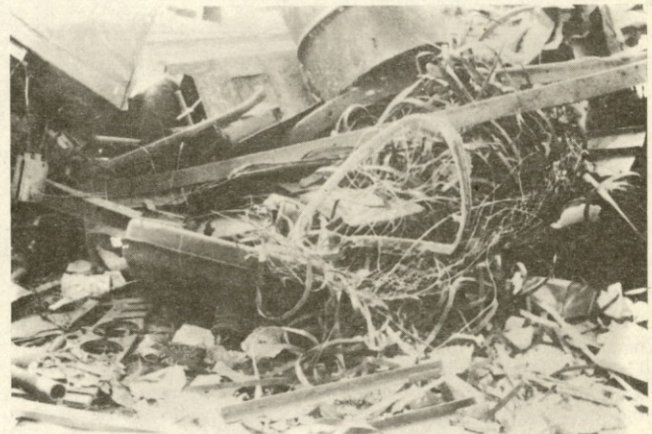
Imamo tudi svoj industrijski tir in dnevno odpremimo približno 100 ton materiala slovenskim železarnam in livarnam. Naša želja in ne samo naša, temveč tudi vodstva temeljne organizacije pa je, da bi v doglednem času dopolnili oziroma podaljšali tir, tako da bi lahko hkrati dovažali in odvažali material. Prostorske možnosti za to vsekakor so.“

„S kakšno strojno opremo pa razpolagate?“

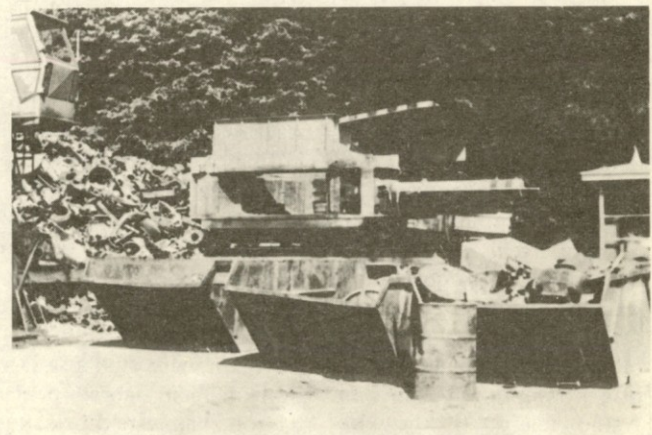
„No vidite, tu pa je rak rana našega dela. Poudariti moram, da ni v najboljšem sta-

Pogled na skladišče z nakladalne rampe

Med odpadki na DE Maribor je v glavnem le stara „šara“

Lomilec litine ni

nju. To še posebno velja za zastarela in dotrajana dvigala, ki so brez dvoma najbolj šibka točka naše mehanizacije. Neobhodno bi potrebo-

vali za normalno proizvodnjo nova dvigala tipa LIV, s katerimi bi brez težav in nemoteno natovarjali vagona, posluževali paketirko

Dotrajano dvigalo pri vsakdanjem opraviilu

ARNOLD in nalagali ter raztovarjali tovarnjake.

Kot sem že rekel, imamo še paketirko, lomilec litine, škarje Aligator ter deset tovarnjakov sicer starejšega tipa; zahvaljujoč naši dobri vzdrževalni službi pa so kar v solidnem voznem stanju.“

„Kako pa ocenjujete vaše letošnje poslovanje naploh?“

„Če izhajam iz samega plana, ga v redu uresničujemo. Ko smo že pri realizaciji planskih obveznosti, osebno menim, da je mesečno preseganje plana od 3 do 5 % nekje normalno; kaj več pa pomeni, da le ni v mejah normale in da gre v tem primeru za nek izreden posel, ki ni bil predviden. Naša mesečna obveznost vključno s skladišči v Dravogradu in Ptujju znaša 2.700 ton. Sicer pa ste že sami lahko opazili, da v naši dejavnosti promet niha. Kljub vsemu pa se ne bojim, da na naši enoti ne bi dosegli letošnjega plana. In še nekaj bi rad povedal!

Na mariborski enoti sem vodja že 11 let in v tem času smo dobavitelje le pridobivali in niti enega izgubili. Velikokrat je potrebno vzpostaviti pristen kontakt z njimi. Še kako pomembna sta pri tem naša strokovnost in znanje, pa nenazadnje reševanje same delovne organizacije, ki ga uživa v ožjem in širšem okolju, ter družbena vpetost same dejavnosti. V zadnjem času je čutili, da industrija dobavlja zaradi

štednje, manjše količine koristnih odpadkov. Nekatera delovne organizacije celo zmanjšujejo proizvodne programe. Kljub vsemu sem prepričan, da se da s prizadevnostjo ne samo naše enote, temveč tudi Dinosa kot celote, najti nova pota do dobaviteljev.

Veliko pozornosti pri nas namenjamo tudi zajemanju odpadkov od občanov, kar je bilo v preteklih letih nekoliko zanemarljivo.“

„Pri samem delu se občasno ubadate tudi s težavami?“

„Kdo pa danes nima problemov. Seveda so, vendar menim, da je treba problem rešiti tam, kjer nastane. Uvodoma sem že omenil, da je naša največja vsakdanja težava slaba iztrošena strojna oprema. Prav z dobro opremo smo v preteklih letih veliko in kakovostno delali. Danes moramo to ‚belo liso‘ nadoknaditi z veliko mero dobre volje in potrpljenja. In to naši delavci imajo. Predlagam, da jih kar sami povprašate.“

KOLOŠA Franc — 26 let pri Dinosu, vodja vzdrževanja in avtoparka

S samim delom sem kar zadovoljen, le prostori za vzdrževanje so bolj slabi. Letos smo nameravali pokriti kanal za popravilo vozil, pa ne bo nič, ni denarja. Tako bomo morali tudi v prihodnje pripravljati kar zunaj v snegu in vetru. Okvar je kar dosti, problemi pa so z nabavo rezervnih delov, predvsem za dvigala, ki so v neprestanem pogonu. Morate vedeti, da so nekatera stara že več kot 12 let, stiskalnica ima po šestih letih za seboj že 10 tisoč ur, vozila pa so stara od 4 pa do 12 let. Dela za nas vzdrževalce nikoli ne zmanjka. Na skrbi imamo tudi redna vzdrževanja, tako da pri nas lomov praktično ni.

PUŠENJAK Janez — strojnik, 13 let na Dinosu
Gre kar v redu, pogoji dela sicer niso najboljši, dela se na prostem ob vsakem vremenu. Obvezno bi morali dobiti boljše dvigala, poleg tega pa bi bilo potrebno asfaltirati dvorišče. Drugih pripomb nimam.

BLAŽEKA Pavle — strojnik na stiskalnici ARNOLD, 27 let pri Dinosu.

Slabi, slabi so stroji. Sicer, če primerjam pogoje izpred dvajsetih let nazaj, ko smo še vse na roke nakladali ter uporabljali le krampe in lopate, moram biti danes kar zadovoljen. Mogoče smo bili takrat bolj zadovoljni kot danes, ampak razvoj gre naprej.

PAVLOVIČ Milomir — šofer, na enoti zaposlen 24 let
Skratka z eno besedo sem zadovoljen. Le boljše mehanizacijo bi potrebovali, pa še kakšen nov tovarnjak. Drugače pa je v redu.

BERANIČ Ivan — komercialni referent in predsednik IO OOS DE Maribor
Glede dela naj kar povem, da so se bistveno spremenila od takrat, ko sem prišel v Dinos, to je pred 24 leti. To sploh ni za primerjati. Stvari se izboljšujejo, le s strojno opremo stojimo že nekaj časa na mrtvi točki. Kar pa zadeva našo sindikalno organizacijo deluje v

redu. Žal ni pobud in predlogov o zadevah, ki naj bi jih obravnavala ta osnovna organizacija. Tako se omejimo samo na obravnavanje „standardnih“ zadev, kot so disciplinske zadeve ter obravnava zaključnih računov in drugih vprašanj, ki jih mora po zakonu obravnavati sindikal-

na organizacija.

To sem utegnil izluščiti iz izjav delavcev enote. Pozneje sem se še pogovarjal z nekaterimi drugimi, vse izjave pa so si bile podobne.

Ob koncu me je še zanimalo, kakšne načrte imajo.

„Načrti, načrti, ja veliko jih

je. Koliko jih bomo uresničili, je pa drugo. Poleg boljših dvigal bi radi podaljšali industrijski tir, asfaltirali celotno skladišče; kot stalna naloga bo tudi odslej pridobivanje novih dobaviteljev in kakovostnejša predelava. Konec koncev tudi to sodi v sklop načrtov za delo v pri-

hodnje. Sicer pa pravim, če bomo prizadevno in pošteno delali, se nam bo marsikateri načrt uresničil,“ je poudaril tovariš Kušar.

Ni kaj dodati, z njegovim zadnjim stavkom se močno strinjam.

Janez Češnovar

ZBIRANJE, PREDELAVA IN UPORABA KOMUNALNIH IN INDUSTRIJSKIH ODPADKOV

Agencija za kooperacijo ekonomsko-tehnične dejavnosti ministrstva za industrijo Francije je organizirala v času med 7. in 18. 4. 1986 študijsko proučevanje francoske dejavnosti sekundarnih surovin za več udeležencev mednarodne organizacije za reciklažo (B.I.R.).

Med povabljenimi udeleženci sem aktivno sodeloval v programu omenjene agencije za ekonomsko in tehnično sodelovanje ACTIM, kjer sem opravil program zbiranja, priprave in predelave koristnih odpadkov. Štirinajstdnevni študijsko-komisijski program je vodil direktor Michele Robin, šef projekta in odgovorna oseba za celotni program je bila gospa Sonia Morraglia.

Agencija za ekonomsko, tehnično in znanstveno sodelovanje pri francoskem ministrstvu za industrijo je pripravila obsežen program dela, posebno v študijskem smislu, kjer smo udeleženci poslušali predavanja znanih francoskih strokovnjakov. Ti se ukvarjajo z dejavnostjo reciklaže in uporabo nadomestnih virov energije v industrijske namene.

Predavanja so bila osnova za izjemno zanimive obiske francoskih tovarn in znanstveno-tehničnih ustanov. Organizator ACTIM je prvič po II. svetovni vojni pripra-

vil takšen projekt v Franciji, za kar je v pripravi več kot leto dni proučeval delo posameznih sekcij B.I.R., kar je bila osnova za primerjalne analize francoske dejavnosti sekundarnih surovin, tako z razvitimi deželami, kakor tudi v primerjavi s članicami svetovne organizacije — tako imenovanega tretjega sveta. Vsi udeleženci smo stanovali v mestu Cachan v predmestju Pariza, kjer je tudi sedež ACTIM. Predavanja in razne manjše laboratorijske analize smo opravili v Cachanu, ves ostali program pa je predstavljal obiske, ogledne in strokovne razgovore v različnih mestih severne Francije, glede na tematiko posamezne vrste sekundarnih surovin.

Program tako imenovanih pariških študijskih dni je bil v podrobnosti naslednji:

Cachan: Uvodne misli študijske specializacije in komisij-skega načina dela, predstavitev programa, opredelitev generalnega načina zbiranja v Franciji, ekonom-

sko-tehnična primerjava sežiganja in izločevanja komunalnih odpadkov, uporaba mikro informatike za zbiranje hišnih odpadkov, celovit prikaz človeškega okolja in opredelitev predelave mestnih odpadkov glede na uporabo in možno onesnaževanje voda, zraka in preprečevanje hrupa.

Pariz: Obisk področja mestne organizacije za zbiranje komunalnih odpadkov z opredelitvijo hišnih odpadkov v primerjavi s čiščenjem mesta, kakor tudi z odstranjevanjem velikih kosov ob čistilnih akcijah, z opredelitvijo odstranjevanja koristnih odpadkov za proces reciklaže, ogled dela potrebne transportne in predelovalne opreme za odstranjevanje odpadkov v mestu Parizu, obisk sežigalnice d'Ivri.

Rungis: Obisk predelovalnega centra za ponovno koriščenje steklenic in proizvodnja steklenih črepinj izbranega stekla mesta Pariza (sistem zbiranja, ločevanja, pranja, razkuževanja, drobljenje in pranje črepinj in neuporabnih steklenic).

Postopek je ekološko neoporečen in biološko čist za ponovno uporabo polnjenja.

Angres: Obisk podjetja L'Andred — znanstvene in-

stitucije za proučevanje in pripravo strokovnih analiz, študij in investicijskih programov dejavnosti sekundarnih surovin in odstranjevanja ter izkoriščanja komunalnih odpadkov. Strokovno predavanje in razprava komisije je bila osredotočena na primerjavo Francije z ostalim svetom v predelavi odpadkov sekundarnega papirja, termoplastov in tekstila ter reciklaži amortiziranih avtomobilov, kakor tudi sistem rekuperacije plemenitih kovin. Ogledali smo si tudi dokumentarni center strokovne literature dejavnosti reciklaže, ki predstavlja banko podatkov za strokovne analize in zaključke izvajanj v praksi delovanja francoske zveze dejavnosti sekundarnih surovin in vseh njenih članic. Uporaba dokumentacije in vseh podatkov je na razpolago samo članom zveze.

Athismons: Obisk največje francoske družbe za zbiranje in predelavo jeklenih odpadkov, stiskanje, drobljenje, razvlaknjevanje, odstranjevanje nezaželenih primesi oligoelementov, izdvajanje čistega jeklenega vložka in amortiziranih jeklenih školjk in odpadkov bele tehnike, priprava istovrstnega in

kombiniranega metalurškega vložka za proizvodnjo kakovostnih jekel, izločevanje vseh vrst barvnih kovin iz metalurškega vložka (dosežena čistota 0,02 % Cu). Priprava za prodajo po vrstah in zahtevi metalurškega vložka.

Poissy: Obisk sortirnice barvnih kovin in livarne. Zbiranje vseh vrst barvnih kovin (tudi plemenite kovine), sortiranje po vrsti, istovrstnosti kovinskih odpadkov, sortiranje na osnovi strukture posameznih kemičnih elementov v kovinskem odpadku, proizvodnja in gotove barvne kovine za nadaljnjo uporabo v valjarne pri proizvodnji različnih vrst pločevin, trakov in tudi kovinskih odlitkov.

Rouen: Obisk v tovarni za proizvodnjo različnih vrst briketov za kurjenje, ročno, mehanično in avtomatsko sortiranje ostankov pri proizvodnji metalurških vložkov iz šreder naprav in podobnih proizvodnih procesov lesne industrije in agroživilske predelave hrane in drugih poljedeljskih izdelkov, stiskanje v brikete premera 5–10 cm in dolžine 20 cm, briketi se uporabljajo kot kurivo, predvsem v toplarnah ali kot dodatek za boljše izgorevanje v sežigalnicah komunalnih odpadkov, predvsem v mestu Parizu.

Pariz: Obisk podjetja Serete – francoske agencije za reciklažo nevarnih odpadkov, znanstveno-tehnično raziskovanje možnih posledic kemijsko-fizikalnih ostankov industrijske proizvodnje bazične, predelovalne, organske in anorganske kemije, vodenje celotnega postopka uničevanja in odstranjevanja strupenih odpadkov, zadolžitve znanstveno-raziskovalnega dela pri shranjevanju in odstranjevanju odpadkov nuklearnih tehnologij.

VitrylesFrancois: Obisk tovarne za proizvodnjo celuloze in proizvodnjo opreme, kakor tudi uvajanje novih tehnoloških postopkov pri predelavi vseh vrst papirnih

odpadkov. Uvajanje in izvajanje tehnoloških postopkov zbiranja, sortiranja, pomen in uporaba papirnega trganca, poskusna proizvodnja različnih vrst papirja iz kombiniranih papirnih vložkov, proizvodnja opreme samo na osnovi skupnih raziskovalnih postopkov uporabnikov – francoske papirne industrije in zbiralcev ter pripraviljalcev papirnega vložka.

Cachan: Zaključek študijsko-komisijanskega dela, predstavitev in sprejetje skupnih zaključkov o dejanskem stanju dejavnosti sekundarnih surovin v Franciji, sprejem skupnih izhodišč, primernih za uvajanje v drugih deželah, članicah mednarodne orga-

nizacije reciklaže B.I.R. Sodelovali smo v mednarodni komisiji, ki je bila študijskega pomena, tako za potrebe francoske zveze, kakor tudi za vsakega posameznega člana, primerjava z razvojem in dejanskim stanjem dejavnosti sekundarnih surovin posamezne članice B.I.R. Dvotedensko delo, po dobro pripravljenem programu, je prvi primer študijskega pristopa proučevanja dejavnosti članic mednarodne organizacije. Samo delo je bilo naporno in je zahtevalo strokovno znanje v dejavnosti. Strokovna gradiva, ki smo jih imeli na razpolago, pa pomenijo hkrati gradivo, ki ga bomo s pridom uporabili tudi v našem razvoju, predvsem na področju uvajanja

stranske dejavnosti, kot so: odpadki anorganske in organske kemije in uničevanje nevarnih odpadkov.

Zaključki študijske komisije pa hkrati potrjujejo upravičenosti odločitve DO DINOS, da je enakopravna članica B.I.R., ker le tako lahko sledimo razvoju dejavnosti in vsem ostalim ekonomskim in tehnološkim trendom, ki spremljajo reciklažo koristnih odpadkov. Ugotovitve delovanja francoske zveze in članic je pokazalo, da v naši DO ne zaostajamo za razvojem dejavnosti v Evropi in da smo na pravi poti razvoja, ker uvajamo vse več znanja v predelavo na osnovi najsoodobnejših tehnologij.

Vladimir Kralj

O ONESNAŽEVANJU NA MARIBORSKI

ENOTI

Problematika oskrbe Maribora s pitno vodo za sedanje in bodoče potrebe je pogojevala iskanje novih virov ter proučevanje možnosti za povečan odzem vode iz obstoječih. Poleg raziskav na Mariborskem otoku in na območjih drugih potencialnih virov so bile raziskave usmerjene tudi na območje Dravskega polja z namenom, da se ugotovijo zaloge in kakovost podtalnice in da se to območje zaščiti z odlokom kot vodozbirno območje za oskrbo s pitno vodo. Pri tem je bilo ugotovljeno, da je podtalnica Dravskega polja, s tem pa tudi pitna voda iz vodnjakov in črpališč, na tem območju onesnažena. Med polutanti vode so izstopali zlasti herbicidi. To so biokemični pripravki, ki jih uporabljajo na kmetijskih obdelovalnih površinah, na površinah pod električnimi daljnovidni, na železniških transportnih površinah in drugje za zatiranje plevela in podrasti nezaželenega rastlina.

Preko normativov povečane koncentracije herbicidov so bile ugotovljene zlasti v vodi iz črpališč Bohova I in II za oskrbo ožjega območja Maribora in iz črpališč na Ledinah za oskrbo delovne organizacije TAM.

Ta črpališča ležijo na vplivnem območju, na katerem se odvija vrsta dejavnosti, od kmetijstva, železniškega in cestnega transporta, skladiščenja raznih materialov (tudi biokemičnih pripravkov), industrije, obrti, priprave sekundarnih surovin

do poselitvenih dejavnosti s pomanjkljivo urejenim odvajanjem odplak in divjem odlaganjem komunalnih in drugih odpadkov.

V neposredni bližini črpališč se površinski vodotoki, v katerih je speljana marsikatera odplaka, zlivajo v naravne ponikovalnike. V ponikovalnikih ob črpališčih Bohova I in II je bil speljan celo betnavski kolektor, ki je zajemal in odvajal neprečiščene komunalne in industrijske odplake ter onesnažene me-

teorne vode s širšega območja.

Hidrogeološka slika prizadete območja kaže, da podzemni vodni tokovi tečejo v globini cca 15 m pod površino iz smeri Pohorje v smer industrijske cona (v kateri je locirana tudi mariborska enota Dinosa), črpališča Ledine in Bohova proti Dravi in da poteka med črpališčema Bohova I in II podzemna razvodnica podtalnice, kar naj bi pomenilo, da je črpališče II izven ožjega vplivnega območja Dinosa. Pedološka slika Dravskega polja pa kaže na razmeroma tanko plast prsti z nizko vsebnostjo humusa. To pomeni, da vrhnja zemeljska plast slabo in kratek čas zadržuje padavinske vode in da te vode močneje izpirajo uporabljena umetna gnojila, razne biokemične pripravke in druge podobne snovi v podtalnico.

Iz navedenega se nam ponuja globalna ugotovitev o odsotnosti smotrnega dolgoročnega prostorskega ureja-

nja v preteklosti na ekološko tako občutljivem območju, kot je obrobje Dravskega polja. Zaradi bolj stihijskega kot načrtnega uvajanja in razvoja dejavnosti v prostoru smo danes soočeni z nerazrešeno kolizijo interesov rabe prostora na eni strani za vodooskrbo, na drugi strani pa primarno kmetijsko proizvodnjo ter sekundarne in terciarne dejavnosti. Odpira se vprašanje, ali se dolgoročno odpovedati virom pitne vode, ali odpraviti obstoječe in preprečiti nastajanje novih virov onesnaževanja voda? Vsekakor v čim večji meri slednje!

Glede na zatečeno stanje se ni čuditi, da so se pojavili herbicidi in drugi polutanti v pitni vodi. To je pogojevalo iskanje izvorov onesnaževanja. Spisek potencialnih onesnaževalcev je bil dokaj dolg. Na njem se je pojavila tudi DE Dinos — Ledina, ki je bila najtemeljiteje obdelana med prvimi. Široko zastavljeni program ugotavljanja onesnaženosti vode in virov onesnaževanja še ni realiziran, zato slika virov in posledic onesnaževanja še zdaleč ni popolna.

Po inšpekcijskem pregledu in rezultatih preliminarne preiskave odvzetih vzorcev je bila DE Dinos označena in javnosti preko sredstev obveščanja predstavljena kot glavni krivec kontaminacije pitne vode s herbicidi. Do onesnaževanja naj bi prišlo zaradi izpiranja nevarnih in škodljivih snovi s padavinsko vodo iz kontaminirane odpadne embalaže in drugih odpadnih surovin, ki so se skladiščile in predelovale na prostem. Večji del skladiščnih in predelovalnih površin je vodopropusten in brez kanalizacije. Padavinske vode s teh površin pronicajo v podtalnico, ki je v globini cca 15 m pod površino. Podtalnica teče v smeri proti črpališčem vode TAM na Ledini, ki so od Dinosa oddaljena cca 700 m. Dinos naj bi torej bil onesnaževalec vode v teh črpališčih.

Preostali manjši del površin Dinosa je asfaltiran in opremljen s kanalizacijo, ki je priključena na betnavski kolektor. Ker se je ta kolektor zlivljal v ponikovalnik blizu črpališč Bohova I in II, naj bi bil Dinos tudi glavni onesnaževalec vode iz teh črpališč.

Temeljite raziskave zemeljskega polprostora ožjega območja Dinosa (9 vrtin do globine 5 m) in širšega območja pred Dinom (3 vrtine s piezometri ter preiskave vod in muljev v bližnjih potokih, ponikovalnikih in kanalizaciji), da je podtalnica na območju pred Dinom razmeroma čista in da so vrhnje zemeljske plasti ožjega območja Dinosa onesnažene s herbicidi, mineralnimi olji, fenoli ter nekaterimi drugimi škodljivimi snovmi organskega in anorganskega porekla. Ker ugotovljena kontaminacija predstavlja potencialni vir nadaljnega onesnaževanja podtalnice, je oblikovan predlog za odstranitev vrhnje zemeljske plasti do debeline 20 cm na večji površini in do 50 cm na manjši površini.

Na vprašanje, kolikšen je bil vpliv Dinosa na ugotovljeno onesnaženost vode, nam izračun na podlagi analiz zemljin iz vrtin na ožjem območju pove, da je bila stopnja onesnaženosti zemeljskega polprostora Dinosa s herbicidi tolikšna, kot se pojavlja na kmetijskih obdelovalnih površinah pri normalni aplikaciji herbicidov. V zemeljskem polprostoru je bila ugotovljena tolikšna prisotnost metolaklor, ki odgovarja porabi 2,2 kg/ha površine. V primerjavi z atrazinom in alaklorom je ta herbicid najbolj obstojen, zato ga navajam kot najbolj problematičnega z vidika onesna-

ževanja. Preiskave so tudi pokazale, da je globlje od 1 m pod površino prodrli metolaklor, in še to le na mestu ene, najbolj onesnažene vrtine. Prodiranje ostalih polutantov v globlje zemelj-

ske plasti ni bilo ugotovljeno.

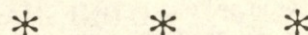
Finalno vzročna zveza med onesnaženostjo zemljin Dinosa in onesnaženostjo vode v črpališčih TAM-Ledine v kvantitativnem pogledu, deloma tudi v kvalitativnem, s tem ni bila potrjena.

Da Dinos ni bil tisti „grešni kozel“, kot je bil označen, govorijo tudi rezultati stalnih nadaljnjih preiskav vode. Kljub takojšnji odstranitvi kontaminiranih sodov iz Dinosa v lanskem letu ter prenehanju dobav in predelave teh sodov vsebuje voda v črpališčih TAM-Ledine še vedno nebstveno zmanjšane količine herbicidov.

Kakovost pitne vode v črpališčih Bohova I in II se je v zadnjem času bistveno izboljšala. K temu je verjetno največ pripomogla povezava

betnavskega kolektorja s tezenskim, s čimer je bilo preprečeno nadaljnje odvajanje onesnaženih odplak s širšega območja v ponikovalnik v neposredni bližini črpališč, verjetno pa tudi splošno izboljšanje razmer pri vseh potencialnih onesnaževalcih, čeprav vsi niso bili preiskani. Kar zadeva Dinos, kot vir posrednega onesnaževanja vodnih črpališč Bohova, so bile v mulju in odplakah iz njegovega priključka na betnavski kolektor ugotovljene bistveno manjše vsebnosti herbicidov, kot so se pojavljale v pitni vodi, zlasti v močnejše onesnaženi vodi iz črpališča Bohova II, ki leži za podzemeljsko razvodnico — torej izven vplivnega območja Dinosa.

Srečko Brus

NOV NAČIN ZBIRANJA PAPIRJA

Iz te tiskarne smo dosedaj vozili mešane rezance, ki smo jih na našem skladišču zbalirali, saj je bilo sortiranje nemogoče (ozki rezanci).

Zajemanje — sortiranje z vrečami v tiskarni ne zahteva dodatnega dela, saj je rezance potrebno tako ali tako odstraniti z delovnega mesta.

Nov način zajemanja papirnih odpadkov v tiskarni so delavci dobro sprejeli. V vrečah so tri ločene vrste rezancev, saj ko pričnejo obrezovati drugo vrsto papirja, zamenjajo vrečo.

Andrej Višček

V Rudarsko energetskem kombinatu DO TISK v Titovem Velenju smo pred nekaj dnevi postavili ob obrezovalne stroje stojala z vrečami, prilagojene za odlaganje papirnih odpadkov na mestu njihovega nastanka.

SREČANJE, KI BO VSEM OSTALO ŠE DOLGO V SPOMINU

Srečati se z nekdanjo delovno organizacijo, v kateri si preživel deset, petnajst, dvajset, trideset let ali več s svojimi nekdanjimi sodelavci, je za vsakega upokojenca velik dogodek. To je bilo čutiti tudi na srečanju upokojencev naše delovne organizacije, ki smo ga sredi junija pripravili ob 40-letnici Dinosa. Udeležilo se ga je 70 upokojenk in upokojencev, skoraj iz vse Slovenije od Ptuja, Kopra, Jesenic do Brežic. Tudi deževno vreme ni pokvarilo razpoloženja, ki je bilo zares prijetno in prisrčno.

Stisk rok po tolikih letih, objem, morda poljub! Pri nekaterih smo opazili celo solzo v očeh, solzo sreče. „Hvala vam, ker ste nas povabili, zelo ste pozorni,“ je bilo slišati že ob mestu zbirališča v prostorih restavracije Poslovnega centra na Titovi v Ljubljani. Ponosno so stali, ko so jim naši mladinci pripenjali nagelj.

Po pozdravnih besedah generalnega direktorja Vladimirja Kralja so se z dvema Komposovima avtobusoma odpravili na Predelovalni center Ljubljana, kjer so jim vsi trije direktorji Vladimir Kralj, Marjan Razpotnik in Stanislav Pesjak na kratko orisali dosednji tehnološki razvoj tako delovne organizacije kot obeh temeljnih organizacij. Zatem so si ob strokovni razlagi Marjana Razpotnika z zanimanjem ogledali prvo fazo izgradnje Predelovalnega centra Ljub-

ljana. Najdlje so se zadržali v prostoru, kjer je postavljena nova moderna linija za predelavo papirja. Niso se mogli načuditi, s kakšnimi modernimi stroji in napravami delajo danes in kakršnakoli primerjava z delovnimi pogoji v času, ko so bili še oni aktivni, sploh ni mogoča. Malce so opazovali, tu in tam kaj vprašali!

Nekateri so prvič v živo videli tudi zbiralnike za odpadno steklo, ki jih je trenutno moč videti le v Ljubljani, pa nove poslikane tovornjake, pa vagone na industrijskem tiru, ki pripeljejo kar na dvorišče enote in še in še. Svojim očem niso nekateri mogli verjeti, da je to mogoče.

Po ogledu centra mnogi še dolgo niso mogli strniti vtise o vsem, kar so videli. Nekateri so si nato v avtobusu obudili v spomin na vsa tista leta, ki so jih preživeli v

Naši mladinci so jim pripeli nageljček

Dinosu, na pogoje dela, na delovne pripomočke, ki jih skoraj ni bilo in vse to primerjali z današnjim stanjem. Srečanje se je nadaljevalo v družabnem vzdušju v prostorih gostilne „MIHOVEC“ v Zg. Pirničah nedaleč od Ljubljane. Še enkrat jih je

pozdravil generalni direktor Kralj in orisal razvojno 40-letno pot delovne organizacije DINOS. V imenu upokojencev se je zahvalil vsem, ki so organizirali to srečanje nekdanji vodja področja trženja Danilo JANČIČ. Med drugim je dejal:

Po dolgem času prisrčno snidenje

Ogled linije za papir

„V Dinosu sem bil od leta 1947 in v vseh letih sem imel priložnost videti vse naše enote, skladišča in zbiralnice, ki so bila, kar zadeva strojne opreme, avtomobilskega parka in urejenosti, v zelo skromnem stanju. Na obiskih pri naših poslovnih partnerjih v tujini pa sem bil priča velikemu tehnološkemu razvoju z modernimi stroji in sem se vedno domov vračal nekako zagrejen, še posebno, če sem vse to primerjal z našim stanjem. Ko pa sem danes videl to moderno „mašinerijo“ na predelovalnem centru, sem imel zelo prijetne občutke, ob tem kar sem videl, saj sem si vedno želel, da bi tudi pri nas imeli moderne stroje. Takrat seveda teh možnosti nismo imeli. Miro lahko rečem, da je DINOS danes v marsikaterem pogledu enakopraven z drugimi organizacijami v tujini. Izredno sem vesel za vse, to kar sem danes doživel. Veseli me tudi, da sem se ponovno srečal z nekdanjimi sodelavci, s katerimi sem sodeloval pri vseh začetkih, ko je bilo veliko navdušenja, volje in hotenja. Zato mi dovolite, da se v imenu vseh upokojencev, ki smo se danes zbrali na tem srečanju, zahvalim predstavnikom Dinosu za veliko pozornost, ki so nam jo izkazali s tem povabilom in vam želim še veliko uspehov v prihodnje.“
Zatem je vsak prejel v trajno spomin na to srečanje spominsko darilo.

Pogovorov, obujanja spominov ni manjkalo pred, med in po skupnem kosilu. Res, marsikaj so si imeli povedati,

saj se nekateri sodelavci niso med seboj videli tudi 20 let. Veliko so se pogovarjali o vsem tistem, kar so videli ta dan v Ljubljani. Ob tem me je predvsem zanimalo, kako nekateri med njimi gledajo na razvoj svoje nekdanje delovne organizacije in kako ga primerjajo s pogoji dela v preteklosti.

Milica LESKOŠEK — iz Frama nekdanj zaposlena na DE Celje

Nimam besed, skratka navdušena sem, kar sem videla. Primerjati DINOS nekoč in danes je praktično nemogoče. Delati v takšnih pogojih je pravi užitek.“

„Ma oštja, ogromno ste naredili v vsem tem času. Niti v sanjah si nisem mogel predstavljati, da je šel razvoj v Dinosu tako skokovito naprej. Samo za čestitati vam je.“

Marija POTOKAR iz Ljubljane — zaposlena je bila na Tekstilnem obratu Ljubljana, in to kar 32 let.

„Upokojena sem šele 2 leti in pol in že v tem času se je ogromno premaknilo. To, kar sem danes videla, sploh ne morem verjeti, sploh pa če primerjam s stanjem izpred nekaj let nazaj. Prej smo papir vse ročno stiskali, sedaj pa tako ogromna preša. Naš obrat je imel prostore skupaj z Delovno enoto Ljubljana na Kurilniški, kjer ni bilo ne viličarja, nič. Vesela sem, da sem se po dolgih letih srečala s sodelavkami, marsikatero žal ni več med živimi. Leta so pač dala svoje.“

Jože HORVAT — bivši vodja skladišča v Murski Soboti, kjer je bil zaposlen 31 let

„To, kar sem imel danes priložnost videti, ni sto proti ena, ampak 1000 : 1 v primerjavi s tistim, kar je bilo pred leti. Zadovoljen sem, da je Dinos toliko napredoval, da ima takšno mehanizacijo. To pa si je DINOS tudi

zaslužil po dolgih letih, po težkih mukah, ko smo vsi delali pod izredno težkimi pogoji.“

Jože GOSTINČAR — v pokoj je šel pred dvema leti, zaposlen pa je bil na DE Ljubljana

„Že odkar me ni pri Dinosu, se je veliko spremenilo, sploh ni za primerjati. Včasih so pele le lopate in krampi, vse delati ročno. Nekaj pa moram reči, če ne bi imel Kralja (generalnega direktorja DO Dinos, op. ur.), ne vem kako bi bilo. No, saj smo, ali ne, Janez (obrnil se je k nekdanjemu sodelavcu Bučarju) dosti direktorjev dali skozi, samo zdi se mi pa, da je sedanji rojen, odpadovec. Z dušo in srcem je pri podjetju. S takšnim kadrom, kot je sedaj, in s takšno mehanizacijo, se sedaj lahko dela, je enostavno lepo delo. Mi so pa gazili v blatu in snegu do kolen.“

Janez BUČAR — 23 let je bil zaposlen na Kurilniški, na DE Ljubljana

„Res je, vse, kar je rekel Jože, vse smo ročno nakladali, delali smo, kar se je dalo, teža ni bila vprašanje, naložiti si moral pa amen!“

Hilda KRASNIK — 34 let je bila zaposlena na Tekstilnem obratu Bohova

„Kaj naj rečem, enkratno je videti tak napredek v ‚firmi‘, kjer sem bila toliko let zaposlena. Pogoji dela se sploh ne dajo primerjati s tistimi, ki smo jih imeli mi takrat na voljo. Dinos se zares razvija v močno organizacijo. Vesela sem, ker sem prišla in še bom, če me boste povabili.“

Peter DRINOVEC — zaposlen je bil na enoti v Kranju kot šofer, sedaj pa je že 22 let v upokoju

„Takšna razlika, da se sploh ne znam izraziti. Kako se je moglo to sploh doseči. Takrat, ko sem še jaz delal, sem imel tovarnjak eno in pol „tonca“ iz samih starih delov skupaj spravljenega in s takim sem moral vse zvožiti na vagon. Danes nobena

stvar več na roke. Pozimi smo s krampi kopali, da smo izpod snega izkopali ‚pleh‘, ki ga je bilo precej na skladišču. En vagon smo pred leti nakladali po ves dan, da smo ga uspeli naložiti. Danes to ni prav nič. Vagon imajo naložen v eni uri.“

Milena ČERNOŠ — zaposlena je bila na DE Brežice, upokojila pa se je pred desetimi leti

„Neprimerljivo je vzporejati pogoje dela danes in pred desetimi leti. Navdušena sem nad tistim, kar sem videla. Čeprav sem delala v pisarni, sem vseskozi opazovala razvoj, ki se je le počasi prilagajal potrebam naše dejavnosti. Včasih se je delalo vse ročno, delo je bilo težko. Ne samo v Ljubljani, tudi na enoti v Brežicah se stvari spreminjajo oziroma razvijajo na boljše.“

To je bilo nekaj izjav, podobno pa so razvoj Dinos ocenjevali tudi drugi. Govorili so iskreno, navdušeno in ponosno. Ko sem jih takole poslušal, sem nehote pomislil na nekatere izjave delavcev, ki danes delajo na enotah. Ko včasih tarnajo v kakšnih pogojih morajo delati, se sploh ne zavedajo, v kakšnih so delali njihovi predhodniki.

Ko so odhajali, je v njihovih očeh odsevala hvaležnost, ki je niso mogli izraziti niti z besedami, za povabilo na to srečanje, za skromno, a za njih dragoceno spominsko darilo. V isti sapi pa so si želeli, da bi se ponovno, in to prav kmalu spet srečali.

Janez Češnovar

NEKAJ MISLI IZ POZDRAVNEGA NAGOVORA GENERALNEGA DIREKTORJA

Spoštovane upokojenke, spoštovani upokojenici, drage sodelavke in sodelavci, dovolite mi, da vas najprej lepo pozdravim in zaželim prijetno srečanje.

Letos praznujemo delavci Dinos, ki združujemo svoje delo v treh organizacijskih delih, temeljnih organizacijah združene dela Priprava odpadnih surovin in Regeneracija tekstila — Tekstilka ter Delovni skupnosti skupnih služb 40 let poslovanja v izjemno zaostrenih razmerah gospodarstva, tako v Jugoslaviji kot tudi v svetu.

Gospodarski in družbeni razvoj je v vseh letih našega poslovanja na različnih področjih življenja in dela iz leta v leto povečeval porabo vseh vrst surovin. S povečanjem industrijske proizvodnje in življenjskega standarda so nastajale vedno večje količine uporabnih odpadkov, ki so posledica potrošnje človeških dobrin.

Delovna organizacija Dinos je usmerila napore v zbiranje in ponovno izkoriščanje koristnih odpadkov, za katere je značilno dvoje osnovnih načel:

- pridobivanje sekundarnih surovin za proizvodnjo novih dobrin in
- zaščito človeškega okolja.

Kot osnovno in najpomembnejšo nalogo si je delovna organizacija postavila cilj zbrati čimveč koristnih odpadkov in jih v sistemu recikliranja vrniti naši industriji. Potrebno je bilo zgraditi razvejano mrežo poslovalnic, skladišč in zbiralnih mest ter jih opremiti z najnujnejšimi transportnimi sredstvi in strojno opremo za predelavo koristnih odpadkov v sekundarne surovine, v kar je bilo vloženo tudi vaše delo. V času od leta 1961 do leta 1965 je Dinos prvi v Jugoslaviji uvedel zbiranje s kontejnerskim sistemom in dovozom v predelavo na poslovne enote svoje odkupne mreže. Letos je v delovnem procesu vključenih že več kot 100 samonakladalcev, 4500 kontejnerjev, 42 kamionov z dvigali, 30 dvigal, 23 viličarjev, 100 hidravličnih stiskalnic različnih potisnih moči 9 transportnih trakov, 18 škarij in lomilec litine.

Samonakladalci, dvigala, viličarji, hidravlične stiskalnice, škarje za rezanje in drugi pomožni stroji za pripravo jeklenih odpadkov so skoraj v celoti zamenjali ter nadomestili težko fizično delo, ki je pomenilo začetek priprave, predvsem metalurškega vložka v obdobju od leta 1946 do leta 1960,

ko je marsikdo med vami delal v izjemno težkih razmerah in prispeval svoj delež današnjemu razvoju.

Delavci Dinosa so spoznali, da je njihov razvoj mogoč le s stalnim povečevanjem in širjenjem odkupne mreže za zbiranje koristnih odpadkov z dovolj velikimi odprtimi in zaprtimi skladiščnimi površinami ter s sodobno opremo za pripravo sekundarnih surovin.

Plan razvoja za obdobje 1985–1990 upošteva sprejeta določila samoupravnih sporazumov o temeljnih planov naše delovne organizacije. Najpomembnejši poudarek dajemo iljem gospodarskega razvoja v Jugoslaviji in načinom ter sredstvom, s katerimi jih bomo uresničili. Vsi izhajajo iz gospodarskih dosežkov leta 1985, kot zadnjega leta srednjeročnega obdobja 1981–1985. Prav za bazno leto je značilno, da je poudarjena večja lastna akumulativna sposobnost, kar se kaže v vseh ekonomskih kategorijah plana za srednjeročno obdobje 1985–1990. Posebnega pomena je ustvarjanje pogojev za pridobivanje dohodka, zato je dan

izreden poudarek izvajanju komercialne, finančne, razvojno-investicijske in kadrovske politike. Izrednega pomena je tudi usmeritev razporejanja dohodka in čistega dohodka ter oblikovanje sredstev za osebne dohodke s poudarkom na stimulativnem nagrajevanju, kamor sodi tudi novoletna nagrada vam — kot priznanje za vaš prispevek v razvoju DO SINOS oziroma iz minulega dela.

Naš celotn-dosedanji razvoj in sprejeta določila za plansko srednjeročno obdobje 1985–1990 narekujejo vsem delavcem delovne organizacije Dinos nove delovne obveznosti tudi v bodoče. V času praznovanja 40-letnega plodnega dela, ki je rezultat vseh generacij, tja od rojstnega dne 26. oktobra 1946, sprejemamo vaš obisk v dejavnosti zbiranja, priprave in predelave koristnih odpadkov v sekundarne surovine za potrebe našega gospodarstva kot priznanje pripadnosti Dinosu in vam želim še zdravega in umirjenega življenja v zasluženem pokoju z mislijo, da smo še vedno skupaj.

Za spomin na srečanje „gasilska“ fotografija pred vhodom na Predelovalni center Ljubljana

PREDSTAVLJAMO VAM . . .

Tokrat vam v tej rubriki predstavljamo dva delavca naše delovne organizacije, ki opravljata dela na področju tekstilnih sekundarnih surovin. To sta Ivan Tkalec in Franc Stopar.

IVAN TKALEC — vodja področja trženja za TOZD Tekstilka

Tovariš Ivan Tkalec je bil do združitve delovne organizacije Tekstilka in TOZD Regeneracija tekstila DO Dinos direktor Tekstilke. Po združitvi pa je prevzel dela in naloge vodje področja trženja sekundarnih tekstilnih surovin za TOZD Tekstilka. Ima 11 let delovnih izkušenj, po poklicu je diplomirani inženir tekstilne tehnologije. Doslej je bil tehnolog v pripravi dela in vodja tehnične službe v DO Filc v Mengšu ter kot že rečeno direktor DO Tekstilka. Pri svojem delu je imel že do prihoda v DINOS opravka bodisi posredno ali neposredno s sekundarnimi tekstilnimi surovinami. In kako si on zamišlja svoje delo na komercialnem področju?

„Kot vodja področja trženja za TOZD TEKSTILKA je ena glavnih nalog uskladiti komercialno politiko med TO s ciljem zmanjšati stroške poslovanja pri nabavi, skladiščenju, prodaji, transportu ter doseči optimalno kakovost in uporabnost se-

kundarnih tekstilnih surovin. To bomo dosegli z zapiranjem reprodukcijskega kroga, ki zagotavlja stalen vir kakovostnih tekstilnih sekundarnih surovin.

Reprodukcijski krog od dobavitelja preko sortiranja in kakovostne predelave do uporabe nam zagotavlja racionalne pogoje dela in maksimalno izkoriščanje obstoječega strojnega parka.

Zavedam se, da v sedanjih situaciji, ki vlada na našem tržišču, ne bo lahko uskladiti vse pogoje za dobro poslovanje, ker cene odpadkov astronomsko rastejo in s tem tudi drugi stroški, medtem ko cene naših izdelkov stagnirajo zaradi splošnega upadanja uporabe regenerativov posebno manj kvalitetnih, ki ga imamo tudi največ.

Omeniti je treba, da bomo iz teh težav izplavali samo z dobro kvaliteto naših storitev in izdelkov ter nadaljnjim tehnološkim razvojem, za kar pa bo treba vložiti precej truda.“

Franc STOPAR — vodja Tekstilnega obrata Ljubljana

po odhodu Nadje Gregorčič v področje trženja tekstilnih

sekundarnih surovin je njeno mesto vodje Tekstilnega obrata Ljubljana prevzel s 1. marcem 1986 tovariš Franc Stopar, tekstilni tehnik iz Litije.

Pred prihodom v našo temeljno organizacijo Tekstilka je bil skoraj deset let zaposlen v litijski predilnici, kjer je opravljal vrsto del in nalog od oddelka čistilnice bombaža in umetnih vlaken pa do sukalnice in previjalnice, kjer je bil zaposlen nazadnje kot vodja izmene. Pravi, da se delo pri DINO-SU precej razlikuje od njegovega prejšnjega dela tako v tehnološkem kot v organizacijskem pogledu in meni, da je po dveh mesecih še vedno v fazi uvajanja in spoznavanja širokega področja dela. Ob tem pričakuje pomoč tako od vodstva TOZD kot področja trženja, s katerim veliko sodeluje. Ob delu študira VEKŠ, kjer je uspešno opravil že prvi letnik.

In v čem on sedaj vidi razvoj tekstilnega obrata v Ljubljani?

„Razvoj našega obrata vidim predvsem v adaptaciji obstoječih dotrajanih zgradb, ki bodo služile v glavnem za

skladiščne prostore, katerih je dosedaj vedno primanjkovalo. Del teh prostorov bo potrebno čimprej urediti in prestaviti stroj za izdelavo čistilne bombaževine iz Britofa pri Kranju, ki je bil zaradi prostorske stiske nameščen tja, v prostore našega obrata; tu pa bomo morali poskrbeti, da bo obratoval s polno zmogljivostjo, ker sedaj zaradi različnih vzrokov ni. Veliko pozornosti bo potrebno še nameniti čimboljši izrabi surovin, povečanju produktivnosti in čimboljši izrabi delovnega časa. Predvsem skrbno bo potrebno nadzirati in vsaj omejiti, če že ne zmanjšati vse ostale stroške, ki so ogromno porasli. To, kar sem navedel nazadnje, je sicer tekoča naloga vsake delovne skupnosti, vendar je v našem primeru še večjega pomena, saj nam krepko manjša dohodek. Ni pa izključeno, če bi tako narekovalo tržišče in naše finančno stanje, da se ne bi lotili oziroma uvedli tudi izdelave kakšnega za nas novega artikla, s katerim bi dosegli v prodaji dobre rezultate.

Med našimi delavci so takšni, ki se v prostem času ukvarjajo z razno raznimi oblikami ljubiteljske dejavnosti. V prejšnji številki smo objavili pesem z naslovom „40. jubilej DINOSA“. Pod njo je bil podpis „Celjanka“. Ob izidu številke pa smo zvedeli, da se za tem podpisom skriva Cvetka Gaši, delavka na Predelovalnem centru Celje. V tej številki objavljamo še eno njeno pesem, ki jo je namenila vsem dopustnikom.

DOPUSTI

Pomlad nagiba se v poletje,
vse je eno samo cvetje.

Vsak na morje si želi,
da si barvo pridobi.

Dopust planiran je tako,
da sonce nam sijalo bo.

Da iz dopustov čil in zdrav
ponovno vključit se boš znal.

Oddih, elana nam spet dáj
do konca leta starega.

Cvetka Gaši

NADVSE USPELA OČIŠČEVALNA AKCIJA DELOVNE ENOTE LJUBLJANA...

Delavcem, ki skrbijo za red in čistočo na skladiščih Delovne enote Ljubljana, je prekipelo. To še posebno velja za skladišče na Kurilniški, ki ga po selitvi enote na predelovalni center nikakor niso mogli spraviti v red in ga počistiti. V trenutku, tako rekoč čez noč je padla odločitev, da bodo v soboto, 24. maja organizirali očiščevalno akcijo na Kurilniški in na predelovalnem centru. In ker je bila ta sobota ravno dan pred Dnevom mladosti, so se nekateri hoteli prepričati, koliko mlade zagnane krvi je tudi pri drugih delavcih Dinosa. Zato so k akciji pritegnili tudi delavce Delovne skupnosti skupnih služb in vodstva TOZD POS.

Oblačen, ne preveč vroč dan je bil ravno pravšen za fizično delo. Akcije se je poleg zaposlenih na DE Ljubljana udeležilo tudi 30 delavcev delovne skupnosti in vodstva TOZD POS. Slednji so pospravljali dvorišče na Kurilniški. Ob 6. uri so nekateri še krepko zaspani čakali na „komando“. Vsak je dobil v roke drobní inventar v obliki lopate in krampa ter zaščitno sredstvo, ki se mu reče rokavice. In začelo se je!

Nežnejši spol se je lotil papirja in ga natovarjal v zbiralnike, močnejši pa so prešli na sortiranje železa na drugi strani skladišča. Nekateri so začutili, da se jim je zaradi jutranje razvade znižal pritisk, zato sta jim Alenka in Katra kar ne delovnem mestu postregli s poživiljajočim napitkom. Dekleta so vztrajno praznila dvorišče in polnila zbiralnike za papir, pri tem pa uporabljale krampe in lopate, kajti na nekaterih mestih se je karton že krepko sprjel z zemljo. Tudi moški se niso dali, predvsem vodilni. Nekdo je pri tem v šali pripomnil: Enkratno priložnost imam videti šefe fizično utrujene in prepotene! Drugi pa je dodal: Če bomo tako dobro delali, nas bodo uporabili kar vsako soboto! Vse te hudomušne pripombe so dajale vsem le dodaten elan in dvorišče je iz ure v uro spreminjalo svojo podobo. Šoferji Delovne enote Ljubljana pa so sortirani material sproti odvažali.

Ob naših šoferjih, ki so vozili material na Predelovalni center Ljubljana in se nato vračali po nove zbiralnike, so za gnečo poskrbeli tudi občani, ki so to dopoldne v precejšnjem številu dovažali

vse vrste odpadkov na naše skladišče. Skratka, promet je bil tak kot med delavnikom ob 14. uri pred Ajdovščino v Ljubljani.

Ob pol desetih je pri ženskah završalo. Delavke v službi saldakontov so začutile praznino v želodcih in dejale so, da jim po sindikalni listi pripada topel obrok. Od toplih jedi je bilo le toplo pivo, sendviči so bili pa mrzli. Nato sem se komaj dokopal do fantov (glede na promet bi skoraj potreboval helikopter) in jih zalotil ravno, ko so natovarjali na tovornjak kartonasto embalažo za jajca. Akcija je šla počasi h koncu, načrtovana je bila do 12. ure. Brez pretiravanja, dvorišče na skladišču na Kurilniški je bilo dodobra spremenjeno.

Akcija je vsekakor uspela, saj smo za čisto in lepo okolje naših enot, skladišč in zbiralnic zadolženi prav vsi delavci delovne organizacije DINOS in ne samo zaposleni na posameznih enotah. Morda je ob tej akciji zanimiv podatek, da so počistili oziroma presortirali in spravili na tovornjake 106 ton koristnih odpadkov. Marsikomu ta podatek ne pove veliko, modra mu pove izjava enega od delavcev, ki je menil, da Kurilniška v Ljubljani že vrsto let ni bila tako počiščena kot to soboto.

Pokazalo se je, da so take akcije za povezavo kvalitete zelo dobro in jih zato kaže še organizirati.

Janez Češnovar

...IN CELJA

V našem programu dela za leto 1986 smo si v OOS v Celju na začetku leta zastavili med drugimi nalogami tudi te, da bomo v našem skupnem interesu delali tri proste sobote.

V zimskem času bi bilo delo bolj otežkočeno, zato smo sedaj, prvo spomladansko

soboto začeli uresničevati zastavljene naloge dela.

Dne 22. marca 1986 smo se zbrali ob 6. uri vključno z našimi sodelavci s skladišča v Titovem Velenju na našem predelovalnem centru s trdnim sklepom, da čimveč naredimo v tem dnevu. Te delovne akcije smo se ude-

Dekleta delovne skupnosti so se izkazale kot dobre sortirke

V Celju so se zbrali in aktivno delali, to potrdi tudi tale posnetek

ležili vsi člani kolektiva, razen tistih, ki so bili v tem času v bolniškem staležu. Vreme nam je bilo naklonjeno in tako se je začel naš delovni dan kot vsak drug, pa vendar precej drugačen. Naši vodilni delavci so bili kar nekam spremenjeni, saj jih nismo vajeni gledati v delovnem oblačilu in v „bata“ škornjih. Uspeh dela se je vidno kazal. Že po nekaj urah so odpadni avtobusi spremenili svojo prvotno obliko. Z razgradnjo in sortiranjem različnih materialov smo dvignili povprečno vrednost koristnega odpadka. Vzdušje je bilo enkratno, vsak posameznik se je še posebno potrudil,

morda tudi zato, ker smo želeli, da se naš saldo na žiro računu dvigne. Na osnovi našega vložnega dela bomo pridobljena sredstva porabili v namene, kot so: za šport in rekreacijo, za kulturna obeležja, ekskurzije, razne proslave za humanitarne namene.

Naše delo je potekalo tja do 13. ure. Šele na koncu delavnika smo si privoščili malico. Pripravili smo si jo sami kar na dvorišču.

Ob koncu bi dodali še to, da se bodo naše akcije dela še nadaljevale v interesu nas in celotne družbe.

DINOS CELJE
Cvetka Bohinc

KDAJ SPREMEMBA SEDEŽA TOZD TEKSTILKA

S samoupravnim sporazumom o združitvi DO TEKSTILKA in TOZD Regeneracija tekstila, DO DINOS, ki smo ga delavci obeh organizacij sprejeli z referendumom dne 20. novembra preteklega leta, smo razširili in preoblikovali dotedanjo tekstilno temeljno organizacijo v TOZD Regeneracija tekstila „Tekstilka“ ali krajše ime samo TOZD TEKSTILKA v DO DINOS. Združeni smo

začeli poslovati tako kot smo skupno načrtovali, to je, kot vemo, s 1. januarjem 1986. S tem samoupravnim sporazumom smo se dogovorili tudi, da bo sedež novooblikovane TOZD TEKSTILKA v občini Ljubljana Vič-Rudnik, Dolenjska c. 43.

Že v preteklem letu smo v okviru poslovno-tehničnega sodelovanja Dinosa in Tekstilke še kot samostojne de-

lovne organizacije sklenili pogodbo z INGRAD Celje o nakupu poslovnih prostorov v objektu PTC Rakovnik, v velikosti 150,75 m² na Dolenjski cesti 43. Ti prostori so bili po posebnem medsebojnem dogovoru DO Dinos in DO Tekstilka namenjeni za uporabo vodstva delovne organizacije Tekstilka. Že takrat smo načrtovali, da bi ob morebitni združitvi ti prostori služili za skupne potrebe obeh združenih organizacij in za sedež vodstva novooblikovane TOZD.

Ne glede na to, da smo pogodbo o nakupu novih poslovnih prostorov podpisali že 12. 7. 1985 in da je bil pogodbeni rok za dokončanje vseh s pogodbo dogovorjenih dodatnih del (pregraditev prostorov, obrtniška dela, oprema) 90 dni, nismo uspeli do dne združitve obeh organizacij prevzeti novih poslovnih prostorov. Izvajalec je krepko prekoračil izvedbeni rok, za kar smo sicer obračunali zamudne penale, vendar zamuda je bila tu.

Tehnični pregled komisije, ki so jo sestavljali predstavnik SOB Ljubljana Vič-Rudnik, posamezni inšpektorji in izvedenci, je bil opravljen 19. marca 1986, vendar je bilo potrebno odpraviti še ugotovljene pomanjkljivosti, tako da je šele 17. aprila Komite za urejanje prostora in varstvo okolja Skupščine občine Ljubljana Vič-Rudnik izdal delno

odločbo, to je uporabno dovoljenje za uporabo poslovnih prostorov. 8. maja je bil opravljen prevzem prostorov med izvajalcem in nami.

Glede na izdano uporabno dovoljenje smo pri Upravi inšpekcijskih služb Skupščine mesta Ljubljane zaprosili za izdajo potrdila o izpolnjenih minimalnih tehničnih pogojih za opravljanje dejavnosti. Ponovno potreben ogled je bil opravljen 19. junija 1986; v zapisniku so podane pozitivne ugotovitve ter stališče, da ni zadržkov za izdajo soglasja za preselitev sedeža TOZD Tekstilka iz Kurilniške 18 na Dolenjsko c. 43. V roku nekaj dni pričakujemo še sklep v zvezi z ogledom, na kar bomo vložili vlogo za spremembo sedeža pri registracijskem sodišču.

Vidimo torej, da je pot za spremembo in prenos sedeža TOZD Tekstilka v občino Vič-Rudnik dolga, povezana z ogledi, mnenji, zahtevami in soglasji mnogih organov, nekateri inšpektorji so nas obiskali po večkrat – v različnih stopnjah pridobivanja soglasja.

Vsekakor pričakujemo čimprejšnji dokončen sklep sodišča o premostitvi sedeža v občino Vič-Rudnik na Dolenjsko cesto 43 v nove sodobno opremljene prostore, ki bodo dostojno predstavljali našo TOZD TEKSTILKA.

Stanislav Pesjak

Stavba ob Dolenjski cesti, kjer ima prostore TOZD Tekstilka

ZAHVALA

Zahvaljujem se vsem sodelavcem za izraženo ustno in pisno sožalje ter za darovano cvetje ob izgubi moža in očeta.

Arnšek Olga z družino

POROČILO O DELU UREDNIŠKEGA ODBORA, O VSEBINI IN STROŠKIH GLASILA V LETU 1985 IN PRIMERJAVA Z LETOM 1986

Delo uredniškega odbora glasila „dinos“ je tudi v preteklem letu potekalo skladno s samoupravnimi splošnimi akti delovne organizacije še posebno Pravilnika o urejanju izdajateljskih razmerij. Pri svojem delu je odbor skušal uresničevati sprejeta izhodišča družbenopolitičnih organizacij ter usmeritve Odbora za obveščanje, ki jih je le-ta opredelil že pri svojem konstituiranju. Tako se vsebinska zasnova glasila tudi v letu 1985 ni menjala. Pri pripravi prispevkov za posamezne številke je imel uredniški odbor na skrbi, da so bila pokrita prav vsa področja poslovanja in gospodarjenja, samoupravnih in drugih medsebojnih odnosov ter dogajanja iz neposrednega življenjskega okolja naših delavcev tako v delovni organizaciji kot tudi izven nje. Mirno lahko rečemo, da so bili lahko naši delavci in upokojenci v prejšnjem letu obveščeni o vseh pomembnejših dogodkih naše delovne organizacije. Pa ne samo o tem, glasilo je na zgoščen način obveščalo o pomembnejših zunanjih in političnih ter drugih dogodkih (kongresi, volitve itd.).

Glasilu se je uspešno dopolnjeval bilten „INFORMATOR“, ki je delavce ažurno informiral predvsem o tekočih samoupravnih aktivnostih pred in po odločanju. Uredniški odbor se je v prejšnjem letu sestel 6 krat, in to kot običajno približno mesec dni pred izidom vsake številke, deloval pa je v sestavi: Stanislav Pesjak (glavni in odgovorni urednik) ter člani Marjan Razpotnik, Silvester Učakar, Janez Ramovš, Dušan Burger in Cveta Meden (tajnica). V delu odbora so sodelovali še: Olga Mitrović (predsednica Odbora za obveščanje) ter Janez Češnovar (vodja službe za

Delitev stroškov	v din	
	letu 1985	letu 1984
Tehnični urednik Stane Koman od 1. do 7. št. – za leto 1984 zunanji sodelavec Müller 1., 2., 4., 5., 6. št. – za leto 1985		
– prispevki	–	92.864,00
– oblikovanje	71.756	110.279,00
– potr. stroš., kilometrine, – dnevnice, nočnine	–	9.352,50
Sestavljalce križank – Bradeško	17.437	21.944,00
Nagrade za križanke naš. delavcem in upokojencem	5.800	4.550,00
Tiskarske storitve – Usenik:		
– izdelava glasila, tiskanje	957.025	651.120,00
– poraba papirja	70.184	43.094,29
Razpošiljanje (poraba kuvert)	86.650	81.918,25
Avtorski honorarji DSSS	58.353	49.133,00
Avtorski honorarji POS	11.449	18.321,50
Avtorski honorarji RET	34.158	34.952,50
Skupaj	1.312.812	1.117.529,00

Razdelitev na materialne stroške in ostalo:

1. Mat. stroški (izdelava glasila, tiskanje, poraba papirja, razpošiljanje)	1.113.859	776.132,54	143
2. Ostalo (honorarji tujim in našim delavcem)	198.953	341.396,50	58
Cena 1 izvoda v letu 1985 je bila	288		
Cena 1 izvoda v letu 1984 je bila	183,80		
Indeks rasti je bil 157			
Ena stran v letu 1985 je znašala	14		
Ena stran v letu 1984 pa	8,75		

Indeks rasti je bil 160

Vsebina člankov v glasilu v letu 1985:

– o poslovanju in gospodarjenju	9
– o planiranju	4
– o združevanju dela in sredstev	3
– o informacijskem sistemu	4
– o delu družbenopolitičnih organizacij	11
– o samoupravni aktivnosti	6
– o delovnem okolju	10
– o naših delavcih in upokojevcih	6
– o investicijah	5
– o inovacijah	2
– o statusnih spremembah, reorganizaciji	3
– o tehnološkem razvoju	1
– o izobraževanju	4
– o akcijah zbiranja odpadkov	6
– o SLO in DS ter varnosti pri delu	6
– o delovnih razmerjih in medsebojnih odnosih	4
– o mednarodnem sodelovanju naše DO	3
– o pisanju drugih sredstev javnega obveščanja	4
– o športu in rekreaciji	8
– o krajših novicah in zapisih	28
Skupaj	127

informiranje v DO Dinos). Sej se je občasno udeležil tudi generalni direktor DO DINOS Vladimir Kralj.

V letu 1985 je bilo natisnjenih 6 številk glasila, izhajalo pa je v 760 izvodih. Posamezne številke so prejeli vsi zaposleni delavci naše delovne organizacije, prav tako upokojevcem, posredovali pa smo jih tudi nekaterim našim poslovnim partnerjem ter drugim družbenopolitičnim organizacijam in skupnostim.

Šest številčk glasila je obsegalo skupaj 118 strani ali povprečno 20 strani na številko, kar pomeni v enakem obsegu kot predlani. Objavljeno je bilo 127 člankov oziroma prispevkov, 147 fotografij in 14 tabel oziroma shem. V vseh številkah je bila objavljena nagradna križanka, za 1. maj in novo leto na celi strani.

Glasilu je lani tehnično oblikoval zunanji sodelavec Mitja Müller, tiskal in razmnoževal Edo Usenik, križanke pa je pripravljala Ljuba Bradeško.

Če primerjamo strukturo člankov oziroma prispevkov z letom 1984, potem bi lahko prišli do naslednjih ugotovitev:

1. Število člankov je sicer nekoliko manjše (leta 1984 142), vendar so bili prispev-

ki v lanskih številkah v povprečju daljši. Ob tem pa je treba pripomniti, da je povprečje števila strani posamezne številke ostalo isto. Znatno premik je bilo opaziti pri krajših novicah, ki so se številčno povečale.

2. Struktura prispevkov je glede na vsebinsko zasnovano ostala več ali manj enaka. Glasilu je vsebovalo vsa področja delovne organizacije, tako da so bili delavci kot upokojevcem lahko dodobra obveščeni o vsem, kar jih je zanimalo. Glasilu se je, kot smo že uvodoma napisali, dobro dopolnjeval Informator.

3. S pridobitvijo zunanje sodelavca tehničnega urednika se je nedvomno izboljšala tudi tehnična stran glasila s profesionalno izdelanimi tehničnimi rešitvami.

Ob koncu je potrebno opozoriti še na dolgoletno prakso pri izhajanju glasila, to je dopisniška mreža in pravočasno oddajanje prispevkov. Ni moč dobiti recepta, kako pritegniti k sodelovanju dopisnike – naše delavce iz delovnih enot in skladišč izven Ljubljane. Verjetno se bo treba v okviru Konference sindikata posebej dogovoriti o imenovanju posameznih poverjenikov za obveščanje, ki bi delovali v izvršnih odborih sindikata.

DOPUSTI SO PRED NAMI

Pa smo ga dočakali, dopust namreč, ki ga vsako leto tako nestrpnost pričakujemo. Zopet so zaživele plaže ob morju pa kopaljšča. Tistim, ki jim je bolj pri srcu planinski zrak, so odšli nekoliko višje v Kranjsko goro, Roglo, Martuljek ali drugam. Nekateri ste dopust že izkoristili, drugi pa verjetno prav te dni odhajate.

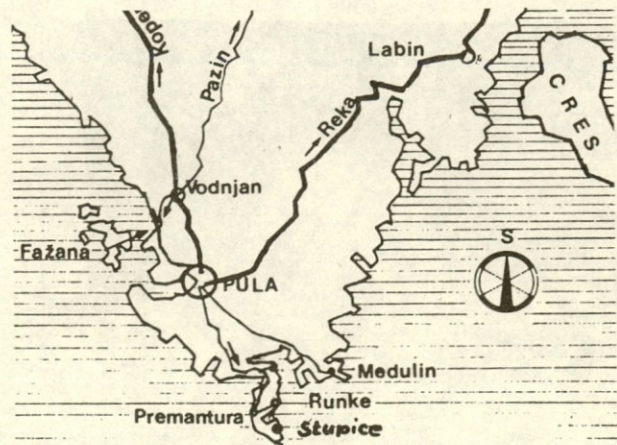
Veliko naših delavcev bo tudi letos počitnikovalo v Dinosovih objektih bodisi v Savudriji, Kranjski gori ali v počitniških prikolicah v Vrsarju ali na novi lokaciji v avtocampu Stupice v Premanturi pri Pulju. Ob tem nasvet tistim, ki bodo letovali v tem našem novem avtocampu, kako priti z osebnim avtom v Stupice.

Peljati se morate skozi Pulj. Prvo semaforizirano križišče prevozite naravnost, nato pa sledite smerokazom za Premanturo in Medulin. Na križišču ob veleblagovnici zavijete proti Premanturi in v tem mestu je odcep v levo, v avtocamp Runke. V Stupice pa pridete, če v Premanturi nadaljujete pot kar naravnost. Za nemotorizirane letovalce vozijo iz Pulja avtobusi.

Sicer pa je, kljub nekaterim težavam (z obrtniki so vedno težave), v vseh objektih že vse nared. Tudi oba počitniška bivalna kontejnerja v avtocampu Funtana pri Vrsarju sta z novo notranjo opremo že pričakovala prve dopustnike. Morda se prvi obiskovalci niso mogli v začetku navaditi na novo bivaljšče, sicer pa bomo o tem lahko kaj več pisali v naslednji številki glasila.

Ob koncu naj vsem našim delavcem, upokojevcem in njihovim svojcem zaželimo prijetno letovanje v naših objektih in da bi se v njih kar najbolje počutili.

Janez Češnovar

ROKOMETAŠI DINOS SLOVANA PO DVEH LETIH SPET MED PRVOLIGAŠI

MOŠTVU DINOS SLOVANA SE JE TOREJ URESNIČILA VELIKA ŽELJA, VRNITI SE V DRUŽBO NAJBOLJŠIH V DRŽAVI. S PREDNOSTJO SEDMIH TOČK PRED DRUGOUVRŠČENIM MOSTARSKIM VELEŽEM SO DOKAZALI, DA SO BILI V LETOŠNJEM PRVENSTVU DALEČ NAJBOLJŠI V DRUGI LIGI, ZA NAMEČEK PA SO SE UVRSTILI ŠE V FINALE JUGOSLOVANSKEGA POKALA.

O SAMEM PRVENSTVU IN O NAČRTIH ROKOMETAŠEV S KODELJEVEGA SEM SE POGOVARJAL S KAPTANOM EKIPE PETROM MAHNETOM. OB TEM JE TREBA OMENITI, DA TA ODLIČNI ROKOMETAŠ ZADNJE POL LETA ZDRUŽUJE DELO V NAŠI DELOVNI ORGANIZACIJI V PODROČJU ZA NAČRTOVANJE, ANALIZE IN INVESTICIJE. V NAŠ KOLEKTIV SE JE ZELO HITRO VŽIVEL IN JE MED SODELAVCI ZELO PRILJUBLJEN. TAKOLE JE STEKEL NAJIN POGOVOR:

„Kako ocenjuješ letošnje prvenstvo skozi igre tvoje ekipe?“

„Zastavljen cilj smo uresničili praktično že v prvem delu prvenstva, ko smo imeli pred nadaljevanjem že štiri točke prednosti, kar je predstavljalo določeno psihološko razbremenitev za vse igralce. V spomladanskem delu smo to prednost ne samo obdržali, ampak smo jo tudi povečali. Prepričan sem, da smo s prihodom vratarja Mitje Valenčiča ogromno pridobili, prav tako tudi s Celjanom Anderluhom, ki pa se mu je poznala daljša odsotnost z igrišč in

je zaigral šele proti koncu lige.“

„V čem vidiš boljšo igro svoje ekipe v primerjavi z lansko sezono?“

„Bistvenih sprememb v igri ni bilo, mogoče smo vsi dobili le večje zaupanje vase, skratka spoznali smo, da smo sposobni narediti več kot v lanski sezoni. Prišlo je tudi do manjših taktičnih sprememb, tako v obrambi kot v snapanju.“

„Ko smo tako opazovali vaše igre v Ljubljani, je bilo moč opaziti večjo mero zbranosti, homogenosti in umirjenosti kot v preteklem prvenstvu!“

„S prihodom novega trenerja Bašiča so se nekatere zadeve v klubu spremenile oziroma bolje rečeno rešile. Vsak trener prinese v klub nekaj novega. Zadovoljivo je rešil nekatera notranja nesoglasja, ki so resnici na ljubo bila prisotna. Sedaj se vsaj ve, kdo pije in kdo plača. Menim pa, da naša ekipa še vedno nima tako imenovane duhovnega vodje.“

„V igri se večkrat opažajo nihanja, predvsem velja to za drugi polčas, ko moštvo preživlja kriznih deset minut!“

„Mi smo skozi vse prvenstvo igrali na rezultat, na zmago. To nam je omogočil razpored v prvem delu, medtem ko smo imeli v drugem delu težje delo. Po dokaj visokem vodstvu v prvem polčasu nam je včasih padla koncentracija, uspavala visoko vodstvo in kriza je bila tu. V drugem delu tekem je dal trener priložnost tudi mlajšim igralcem, ki pa svojih priložnosti niso najboljšje izkoristili. Poudariti moram, da v kriznih minutah ni šlo za nikakršno utrujenost. Pa še nekaj je važno omeniti! V naši ekipi je precej prisotna motivacija. Prav na tekmah z boljšimi nasprotniki smo prikazali najboljšo

igro. To še posebno velja za tekme jugoslovanskega pokala, ko so zapovrstjo premagali kar tri prvoligaše Slogo, Proleterja in celo Borca v Banji Luki. Najboljšo igro smo prikazali v Mostarju z Veležem, ki pa smo jo zaradi pristranega sojenja žal izgubili.“

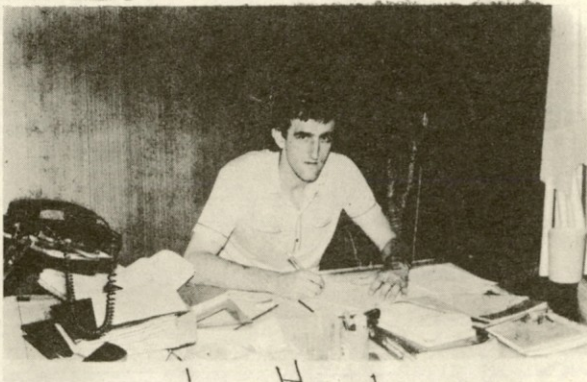
„In kakšni so načrti moštva za naslednjo sezono?“

„Ekipa naj bi več ali manj ostala v isti postavi. Morda bo prišlo do nekaterih okrepitev, kar bi bilo zelo dobrodošlo. Potrebovali bi igralce na mestih desnega, srednjega, zunanjega igralca in morda še enega vratarja ob odličnem Valenčiču. Z odsluženja vojaškega roka se bosta vrnila mlada krilna igralca Dvornik in Plešnik, ki se bo učil ob Vuleti na mestu krožnega napadalca.“

„Za konec nas še zanima, kaj pričakujete od prve lige in od mednarodnega tekmovanja ‚pokal pokalnih zmagovalcev‘, kjer boste zastopali našo državo. Nedvomno jes uvrstitev v finale jugoslovanskega pokala dodatna krona uspehov vašega moštva v letošnji sezoni!“

„Glede na to, da se bo v nekaterih jugoslovanskih klubih v prihodnji sezoni marsikaj spremenilo, pričakujemo, da bi se ob solidnih igrah lahko uvrstili v prvo polovico lestvice. Znano je, da bo precej igralcev drugih klubov odšlo v tujino ali v JLA, to še posebno velja za Metaloplastiko. Doma bi morali premagati vse nasprotnike, da pa smo sposobni tega, smo dokazali že letos.“

Kar zadeva mednarodno tekmovanje za pokal pokalnih zmagovalcev, je veliko odvisno od samega žreba. Nekje v

Peter MAHNE na delovnem mestu . . .

... in v dresu svojega kluba

začetku septembra bo žrebane prvega kola in šele potem bomo videli, če nam je bila sreča naklonjena."

„Ob koncu prenesi čestitke ob letošnjih uspehih Dinos Slovana naše delovne organizacije tvojim soigralcem v ekipi z željo, da bi v prihodnji sezoni dostojno zastopali slovenski rokomet na domači in mednarodni sceni in istočasno na svojstven način zastopali našo delovno organizacijo kot pokrovitelja ljubljanskih rokometišev.“

Janez Češnovar

Ekipa RD DINOS SLOVAN

zgoraj od leve proti desni: Tušek, Praznik, Vuga, Anderluh, Denič, Peternelj, Mahne, strokovni sodelavec in pomočnik trenerja mag. C. Pavčič

spodaj: sekretar kluba Ribnikar, član IO Gavrič, Vuleta, Čotar, Valenčič, Kalin, Šumej in trener Bašič.

KURIRČKOVA POŠTA V DINOSU

Vsakoletna pionirska akcija „Kurirčkova pošta“ se je letos ustavila tudi v naši delovni organizaciji, v poslovni stavbi na Titovi 118. Prinesli so jo učenci in učenke Osnovne šole Prežihov Voranc iz Ljubljane. O njihovem obisku sta dva izmed njih za naše glasilo pripravila naslednja prispevka.

OBISKALI SMO DINOS

DINOS je veliko podjetje. Je visoka stavba bele barve, na vrhu je napis DINOS. Tam pa smo bili zaradi kurirčkove torbice in zato, ker je Dinos naš novi pokrovitelj šole. Med potjo do Dinosa smo tovarišico Nevo nenehoma spraševali o tem velikem podjetju.

Ko smo vstopili, nas čuvaj ni spustil k tovarišu Češnovarju. Zato smo morali nekaj časa počakati. Z dvigalom smo se hitro odpeljali v II. nadstropje. Ko so se vrata odprla, smo vsi (učenci Tomaž Fajfar, Martin Pogačnik, Borislava Pandurovič in jaz) začudeno gledali. Vse je bilo čisto, modra preproga se je širila od vrat do vrat. Na steni so visele lepe slike, nato pa smo zavili do pisarne, kjer so nas zelo lepo sprejeli. Na mizi so bili sendviči in sokovi.

Usedli smo se za mizo in pogovor se je začel. Tovariš Češnovar nas je spraševal o

kurirčkovi torbici in pošti ter nas nekajkrat slikal. Na zemljevidu smo mu pokazali tudi pot kurirčkove torbice. Nato pa je pogovor potekal o njihovem podjetju. Tovariš Češnovar in tajnica sta pripovedovala o njihovem delu. Bližal se je konec našega srečanja. Podarili so nam kape, značke in svinčnike ter nas povabili še na naslednje srečanje.

Bilo je lepo.

Sonja Jovanović, 7. B
OŠ Prežihov Voranc

OBISK V DINOSU

V sredo smo morali s kurirčkovo torbico obiskati vse naše javke, mednje je spadal tudi DINOS. Tja nas je odšlo pet: štirje kurirji in tovarišica mentorica. Z dvigalom smo se odpeljali v tretje nadstropje. Odšli smo v sobo, v kateri smo bili zmenjeni s predstavniki Dinosa.

Tam so nas zelo prisrčno sprejeli. Postregli so nas s sokovi in „težko“ obloženi kruhki. Posedli smo v

udobne stole, nato pa smo predstavnikom Dinosa pokazali kurirčkovo torbico, ki vsebuje zemljevid, dnevnik in pisma za SZDL. V majhnem predalčku je bila tudi radirka. Pokazali smo jim na zemljevidu še pot kurirčkove torbice in odgovorili na nekatera vprašanja o kurirčkovi torbici.

Potem smo se pogovarjali še o zbiralnih akcijah papirja na naši šoli in na drugih šolah. Pri zbiralnih akcijah papirja nam je veliko poma-

gal tudi DINOS. Dogovorili smo se tudi, da bomo še naprej sodelovali pri zbiralnih akcijah.

Nato so nas slikali, potem pa smo se poslovili. Pri slovesu so nam dali še kape z napisom DINOS, njihove zastavice in značke. Pri Dinosu so nas zelo lepo sprejeli in mišlim, da bomo še naprej dobro sodelovali.

Martin Pogačnik in
Matjaž Fajfar
OŠ Prežihov Voranc

Pogačnik Martin s kurirčkovo torbico

V okviru tradicionalnih srečanj mest Ljubljane in Reke so se tako kot že nekaj let doslej srečali predstavniki naše delovne organizacije in DO METIS z Reke. Tokrat so bili gostitelji Rečani, ki so pokazali svojo tradicionalno gostoljubnost. Srečanje je tako kot vedno potekalo v prijetnem razpoloženju, ob tem pa so se še bolj utrdile prijateljske vezi med obema delovnimi organizacijama, ki že vrsto let med seboj uspešno poslujeta.

ŽREBANJE NAGRADNE PRVOMAJSKE KRIŽANKE

Pri žrebanju nagradne prvomajske križanke dne 6. junija 1986 v prostorih področja za splošne in kadrovske zadeve komisija, ki sta jo sestavljali Cveta Meden in Darinka Umek, ni imela težkega dela.

Ugotovljeno je bilo, da sta na uredništvo prispeli dve rešeni križanki. Iz koška potegnjena prva križanka ni imela naslova pošiljatelja; pri pregledu smo našli napako. Druga rešitev je pravilna in tako dobi

1. nagrado **Peter DRINOVEC**, upokojenec Delovne enote Kranj, v znesku 800 din.

Čestitamo!

Pravilna rešitev je:

POPE AMOR OBLA ROMI PRAKSITEL LES RENTA ZA
STEKLO NAVTIKA SRB KATAMARAN SLUTER ANA-
TEMA IDIOT LE KOLOTEČ NIL OPAŽ TRIM NUGAT
POTI ETA OSNE ASPIRIN JI SKAZA POJAVA ATO
TIVAT ORAČ BORZA OSLA UL SPODOBNOST ŽENIN
PRELIGIJA OREL VI ALON REZI UNITAS KES SA
ASPIK ERA OR BELL TANATOS PISALNA MIZA ARTA
ENEJ IRENA DREVO RAST KADAR MAMON

NAGRADNI KVIZ ŠT. 146/2

Iz številke v številko glasila je moč opaziti, da zanimanje za reševanje križank in drugih oblik nagradnih iger med bralci glasila „dinos“ nenehno upada. Vendar pa je naše uredništvo vztrajno, zato vam za popestritev ponujamo nagradni kviz. Ne delamo si iluzij, da bomo prejeli zvrhan koš rešitev. Če jih bo prišlo vsaj deset bo naš namen dosežen.

- Kdo je bil prvi direktor naše delovne organizacije?
  - Miroslav AMON
  - Avgust DURJAVA
  - dr. Aleksander LUNAČEK
- Kako se imenuje šiviljski odrezek?
  - regenerat
  - šrenc
  - krpa
- V katerem mestu jebil sejem embalaže, kjer je naša delovna organizacija prejela oskarja?
  - Gornja Radgona
  - Ljubljana
  - Kranj
- Kdo je novi predsednik Zveze sindikatov Slovenije?
  - Marjan OROŽEN
  - Miha RAVNIK
  - Miran POTRČ
- V katero mednarodno tekmovanje so se uvrstili rokometiši DINOS SLOVANA?
  - v pokal evropskih prvakov
  - v pokal evropske rokometne zveze (IHF)
  - v pokal pokalnih zmagovalcev
- Koliko kubičnih metrov lesa nadomesti ena tona starega papirja?
  - 5 m³
  - 2 m³
  - 3,5 m³
- Kateri naš delavec je bil delegat na 10. kongresu ZKJ?
  - Vojin DJURO
  - Stevo STUPAR
  - Cvetka BOHINC
- Kolikšna je zmogljivost nove linije za papir na uro na Predelovalnem centru Ljubljana?
  - 18 ton
  - 10 ton
  - 29 ton

Pri vsakem vprašanju so na voljo trije odgovori, obkrožite pa tistega, za katerega menite, da je pravilen.

Vse pravilne odgovore, ki bodo prispeli na uredništvo do 10. avgusta, bomo upoštevali pri žrebanju. Nagradi pa sta kot doslej dve, in sicer: 1. nagrada 800 din in druga 200 din.

Ne pozabite napisati na rob kviza svojega naslova!

Glasilo „dinos“ izdaja DO DINOS, Ljubljana, Titova 118. Ureja uredniški odbor: (glavni in odgovorni urednik) Stanislav Pesjak; člani: Marjan Razpotnik, Janez Ramovš, Silvester Učakar, Dušan Burger, Olga Mitrovič in Cveta Meden. Tehnični urednik: Janez Češnovar. Tisk in razmnoževanje: Edo Usenik. Izhaja v 760 izvodih. Oproščeno prometnega davka po pristojnem sklepu št. 421-1/72.